

Dr. Marczell Mihály:

Vízkereszt utáni VASÁRNAPOK

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

18-24. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Bevezetés	5
Előszó	5
A/ rész: Az ünnep jellegét érintő beszédek	8
Különálló beszédek	8
1. beszéd: A Szent Család.....	8
2. beszéd: A „Szent Család” életéből levonható életjelszavak	9
3. beszéd: A Szent Család külső élete	10
4. beszéd: A Szent Család belső élete	10
5. beszéd: Az igazi Édesanya	11
6. beszéd: Az „ácsmunkás”	11
7. beszéd: „Növekedett bölcsességben és kedvességben” (Lk 2,52)	12
8. beszéd: „Isten és emberek előtt” (Lk 2,52)	12
9. beszéd: Születéstől – tizenkét évig	13
10. beszéd: A tizenkét-évesek	13
11. beszéd: A szülők köre	13
12. beszéd: Az Úr Jézus első szava.....	13
13. beszéd: Az „Atyám” fogalmának tartalmi köde.....	13
14. beszéd: A fejlődés életszabálya	13
A Szent Család ünnepén – (1947)	14
1. beszéd: Az ember legszentebb életfészke	14
2. beszéd: A Szent Család öröme – emberiség Üdvözítője	15
3. beszéd: Emberélet-szentély	16
4. beszéd: Központ és perem.....	16
5. beszéd: Az új életkörök.....	17
6. beszéd: A család kincse	18
7. beszéd: Az angyalnép muzsikája.....	18
8. beszéd: A család áldozatossága.....	19
9. beszéd: A szülői hűség.....	19
10. beszéd: A családfelajánlás.....	20
11. beszéd: A legszentebb kötelék	20
12. beszéd: Isten terve – ember álma	20
13. beszéd: Az élet merészsége – és az ember gyengesége	20
14. beszéd: Az anyák kincse.....	20
1. beszéd: Betlehemi Gyermek – egek Ura?.....	23
2. beszéd: A Szent Család öröme – emberiség Üdvözítője	23
3. beszéd: Angyali énekek – evangélistai szavak	23
4. beszéd: Örök Bölcsesség – növekedő emberi bölcsesség.....	23
5. beszéd: Az emberi Gyermek – isteni Gyermek	24
6. beszéd: A Gyermek – a környezet nevelője	24
1. beszéd: Az áldozatokra készsége Messiás	24
2. beszéd: Szülők és rokonok között.....	25
3. beszéd: Hol lehet a betlehemi csoda Gyermeké?.....	25
4. beszéd: Gyermek a kora – isteni a bölcsessége	25
Beszédláncok	25
I. beszédlánc címe: Szűz Anyánk zárt Szívének titkai	25
1. beszéd: Az Istenanyaság titka.....	26
2. beszéd: A Megváltó szenvedéseiben való részesedés titka.....	26
3. beszéd: Az emberek iránti szeretetének titka.....	26
4. beszéd: A megdicsőült örömeinek titka	26
II. beszédlánc címe: A család ünnepei	26
1. beszéd: Esküvő – az ételszentély tűzlobbantása	26
2. beszéd: A születés – az új életmécs gyújtása	26
3. beszéd: Az első szentáldozás –Isten jelentkezése	26
4. beszéd: Az új családalapítás a jövő élet prelúdiuma	27
III. beszédlánc címe: A szempár csodás fényvetése.....	27
1. beszéd: Ahogyan a szülők szeme lát.....	27

2. beszéd: Ahogyan égi Atyánk szeme figyel reánk	27
3. beszéd: Ahogyan égi Anyánk szeme sugárzik felénk	27
4. beszéd: Ahogyan a „szent szempárok” átalakítják az életet	27
IV. beszédlánc címe: Az emlékezés birodalmában	27
1. beszéd: A család birodalma	28
2. beszéd: A család „szentképei”	28
3. beszéd: A nagy élmények	28
4. beszéd: A közösségi élet hagyományai	28
I. beszédlánc címe: A családi szentélyek	28
1. beszéd: Mi a család?	28
2. beszéd: A Szent Család egyszerűsége	28
3. beszéd: Az omladozó tűzhelyek	29
4. beszéd: Az ellenséges támadások	29
5. beszéd: Az örök életforrás	29
II. beszédlánc címe: A lélekfejlődés Isten adta fészke	29
1. beszéd: Az otthon varázsló ereje	29
2. beszéd: Az édesapa arcéle	29
3. beszéd: Az édesanya bársonyos keze	29
4. beszéd: Az állandóan zsongó hangok	29
5. beszéd: A figyelő és engedelmes gyermek	29
6. beszéd: Az Isten terve szerint fejlődő gyermek	29
III. beszédlánc címe: A „legszentebb életkeret”	30
1. beszéd: Ahonnét jöttünk	30
2. beszéd: Ahol élünk	30
3. beszéd: A család légköre	30
4. beszéd: A család ősi gravitációja	30
5. beszéd: Meddig tartanak ezek a szálak?	30
6. beszéd: Az örök életben sem „elszakadók”	30
Mindig azzal, akihez tartozunk!	30
1. beszéd: Az életviszonylatok szövevénye	30
2. beszéd: Az őseredet forrása	30
3. beszéd: A család, mint közvetlen életlendítő	30
4. beszéd: Az emberiség, mint az emberélet széles kerete	30
5. beszéd: Egy az Isten mindenkiért!	30
6. beszéd: Minden egyes ember Istenért!	30
7. beszéd: Egy mindenkiért és mindenki egyért!	30
8. beszéd: Mindig az örök Egyért!	30
B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgiához” írt beszédek	31
1. (Introitus) beszéd: Az életkezdet csodája	31
2. (Introitus) beszéd: Mater Christi	31
1. (Oratio) beszéd: A könyörgők reménye	32
2. (Oratio) beszéd: A Szent Család tagja	32
1. (Graduale) beszéd: Lakóhelyem szentélyed legyen	32
2. (Graduale) beszéd: Lélekszentélyem legyen a Te lakóhelyed	33
1. (Offertorium) beszéd: Az Istenhez megyünk	33
2. (Offertorium) beszéd: Istennek akarunk élni!	34
1. (Communio) beszéd: Hazatérve a templomból	34
2. (Communio) beszéd: Az otthoni rend	35
B/rész – b/csoportja: az Evangélium szövegére épített beszédek	35
1. beszéd: Az ég „Ajándékának” gondozói	36
1. beszéd: Semina divina	37
2. beszéd: Az isteni ember útja	38
3. beszéd: A 12 éves Jézus „ereje”	39
4. beszéd: A „názáreti Jézus” igazi helye	39
1. beszéd: Ki az élet valóságos Fénye?	40
2. beszéd: A „Gyermek” rejtett élete	40
3. beszéd: Isten Ő – valóságában, ember – külső formájában	40
4. beszéd: Hogyan foglal helyet az Isten – emberalakban?	40
5. beszéd: A „Gyermek” isteni élete	40
6. beszéd: Milyen az isteni Gyermek élete?	40

7. beszéd: Hogyan lát az isteni Gyermek?	40
Beszédlánc címe: A „bölcsek között”	40
1. beszéd: A „tudás bölcsői” és a „látás Igaza”	40
2. beszéd: Az igazi birtoklás sugárzás	40
3. beszéd: Tekercsek és kegyelmek	41
4. beszéd: Írott betű és élő élet	41
5. beszéd: A viták győzelmese	41
6. beszéd: Az igazság döntő ereje	41
1. tétel: Életütemünk hangoskodása	41
2. tétel: Öröm és küzdelem	41
3. tétel: Az Úr veteményes kertje	41
1. beszéd: Örömökre teremtett-e az Isten?	42
2. beszéd: Örömeink skáláját megszabta-e az Isten?	42
B/ rész – c/ csoportja: a Szentlecke szövegéhez írt beszédek	43
Különálló beszédek	44
1. beszéd: Kinek mintájára neveljünk?	44
2. beszéd: Milyen krisztusi vonások kidolgozására törekedjünk?	44
3. beszéd: Gyűjtővé, vagy adakozóvá kell-e nevelnünk gyermekeinket?	44
4. beszéd: Mi legyen nevelésünk alapüteme?	45
5. beszéd: Mit kell kivirágoztatni a gyermek életében?	45
6. beszéd: Ki legyen a kicsi lelkek örök Lakója?	46
7. beszéd: Hogyan lesznek életdalosok gyermekeink?	46
8. beszéd: Krisztusból, Krisztusért és Krisztushoz	46
9. beszéd: Vinculum vitae	47
10. beszéd: A családi élet ereje	47
11. beszéd: „Perfectio divinitatis”	48
Első gondolatcsoport címe: „Választottak vagytok”	48
Második gondolatcsoport tartalma: Milyen legyen a „választottak” életkincse?	48
Harmadik gondolatcsoport: „Mindenekfelett szeretettel legyetek...”	48
Negyedik gondolatcsoport: Mit tegyen tehát a „választott nemzedék”?	48
1. beszéd: Legyen hálás – a Mesternek!	48
2. beszéd: Tanítsátok egymást!	49
3. beszéd: Intsétek egymást!	49
4. beszéd: „Zsoltárok, dalok éneklésével”	49
5. beszéd: Mindent derűvel!	49
6. beszéd: „És mindent az Úr Jézus Krisztus nevében”!	49
Beszédláncok	49
I. beszédlánc címe: A szelíd Mester példaadása	49
1. beszéd: Sicut Dominus	49
2. beszéd: „Viscera misericordias”	49
3. beszéd: Estote humiles et modesti	49
4. beszéd: Supportantes invicem	49
5. beszéd: Donantes vobis se met ipsum	49
II. beszédlánc címe: „Super omnia autem charitatem habete!”	50
1. beszéd: Vinculum perfectionis	50
2. beszéd: „Vinculum pacis”	50
3. beszéd: „Vinculum unionis”	50
4. beszéd: Fons exultationis	50
III. beszédlánc címe: Az Úr igéinek dalnokai	50
1. beszéd: Legyen éltetek az Úr igéit zengő	50
2. beszéd: Legyen éltetek himnuszt éneklő	50
3. beszéd: Legyen szívetek háladalt csendítő	51
4. beszéd: Legyen lélekhárfátok zsoltárt muzsikáló	51
IV. beszédlánc címe: A jó tettek forrása és célja	51
1. beszéd: Isten kegyelméből éltetek	51
2. beszéd: Jézus kegyelméből dolgoztok	51
3. beszéd: Jézusért éltetek	51
4. beszéd: Jézussal éltetek	51

Bevezetés

Ez a kötet sor (18-24.) a Vízkereszt utáni vasárnapok (I-VI) szónoki anyagát foglalja magában. Mint az előző kötetek, úgy ez is arra törekszik, hogy szélesen teregesse a beszédteteleket és nagyon nagy szabadságot adjon a szónoknak a tárgy választása és további kidolgozása tekintetében. Ugyancsak súlyt helyezünk arra, hogy ne csak az egyes beszéd/vázlatokban, hanem a beszédláncokban szintén külön is elmondható, beszéddé szűkíthető tervezeteket közöljünk. – A beszédvázlatok tételeit – nagy általánosságban! – **A/ alatt** az ünnep jellegéből vonjuk le, majd **B/ alatt** az „írott liturgia” szövegéből vesszük. Ez utóbbinál **B/ – a/ alatt** a „kis liturgia” szövegéről, **B/ – b/ alatt** a napi Evangéliumról, végül **B/ – c/ alatt** a Szentleckéről szólunk. – Ami azután a felvetendő anyag kérdéséről, arra nézve a következő elvek lehetnek irányt szabók. – A Vízkereszt ünnepe és nyolcada lezárja ugyan az „Istenember” születésének ünneplését, és a napi liturgia **fokozatosan rátér** a növekedő, majd tanító Jézus életének ismertetésére... Valójában tehát – amint a mostani, azaz a Vízkereszt nyolcada alatti vasárnapja is teszi – a Szent Családhoz vezet és a jeruzsálemi zarándoklattal, továbbá Jézus nyilvános működésének bevezetésével ismerteti meg. Az első vasárnap tehát –előkészít, a következő öt pedig – Jézus lelkéhez segít. – Ez a **vasárnap-sor** (I-VI) nagyon alkalmas arra, hogy szólhassunk az Istennek embert ékítő kegyelméről, majd Jézus isteni hatalmáról, esetleg egyenesen istenségének jeleiről. Jól kapcsolódik ez az Úr megjelenésének időpontjához, és így alkalmas terület kínálkozik a mi Urunk Jézus Krisztus személyiségének dogmatikai megalapozásához. – Ezt a gondolatot azonban csak azok a szónokok tudják igazán értékelni, akiknek lelkét nem a karácsonyi finom érzelmi hullám, hanem az **isteni kinyilatkoztatás** ténye ragadta meg. –Krisztus igazi jellege valóban így határozható meg: **Isten Fia emberré lett**. Aki tehát erre az isteni tette építi egyéni életét, követőinek lelki életét és az egész emberiség jövő fejlődését, az könnyen tud találni olyan tételeket, amelyek megragadják a hallgatók figyelmét, és isteni igazságokkal telítik a vágyakozók lelkét. – Mi az I-VI. vasárnapokon át arra fogunk törekedni, hogy a Megváltó valóságos személyiségének fokozatos kibontakozására híjuk fel a szónokok figyelmét, hogy elsősorban Krisztus istenségének hitére neveljék a híveket. – Majd szinte természetesen, hogy az isteni Megváltó életvonalait olyan módon akarjuk beállítani, hogy azok állandóan és kaileidoszkópszerű változatban hangolják az embert az isteni élet előkészítésére (bűnbánat és jóakarátú útkeresés!), továbbá az igazi isteni élet kidolgozására. Így az erősen megalapozott hit kemény alapján lehet a harcokra is készíteni a krisztusi élet szolgálatában. – Mindig a kegyelem erőinek vétele és felhasználása mellett! – Mindennek természetes következménye leszen az az igazság, hogy az igazságos Bíró döntő ítélete – a jobb oldalra állítja az életet ilyen módon irányító embereket. – Jól meg kell jegyezni, hogy a szélesen fogott, majd részleteiben sokrétűvé bontott és színezett beszédtervezetek mindig az Egyház hirdette hat főigazság világában mozog és annak erejére támaszkodik. Fontos érvünk: az Egyház élő tanítása. – Ami azután az egymás után következő (I-VI) vasárnapokat illeti, azokra nézve tudni kell, hogy – **elhelyezkedés szempontjából** – változók. Rendszerint nem következnek egymás után, hanem egy részük (átlag a három utolsó) átkerül a Pünkösdi utáni XXIII. vasárnap és a Pünkösdi utáni XXIV. vasárnap közé. Ezért tételeink beosztása figyelemmel van erre a tényre, és épp ezért az egyházi év zárási gondolatait is érinti a három utolsó vasárnap (IV-VI). – A Vízkereszt utáni vasárnapok azután **tárgyi** szempontból a következő megfontolást is követelik. A **Karácsony utóhangjait** csendítik meg, mert az ünnepkör zárókövét alkotják. Ezért ez az „elhaló visszhang” is csendíthető. – Majd a növekedő Jézus életét tárják elénk. Tehát ez is gondolatébresztő lehet (Lásd: előbb említett gondolatot: különösen az Úr Jézus személyiségének fokozatos feltárását). – De ugyancsak figyelemre méltatható az a tény, hogy már a „farsang idejét” éljük. Tehát az isteni élethez méltó örömök kérdése is felvethető. Ez pedig annál inkább tárgyalható, mert hiszen a Karácsony – a Messiás eléréseinek örömét hozta az emberiség számára. – Mindezeket tudva és értékelve azzal zárjuk bevezető szavainkat, hogy az **egyes vasárnapok előtt** külön is ki fogjuk emelni a fejtegetendő gondolatok célját, rendszerét, de mindig figyelembe fogjuk venni az egész vízkeresztű egység alapgondolatát és igényét.

* *

Előszó

A Vízkereszt utáni I. vasárnap tulajdonképpen **két ünnepet** foglal magában, és így két szentmise

szöveget is mutat a liturgia. Épp azért az előszóban fel kell hívnunk a figyelmet, hogy ezen a vasárnapon két részben fogjuk összefoglalni gondolatainkat. – Az **1. rész** a **Szent Család** ünnepével, következőleg a Szent Család liturgiájával foglalkozik. A **2. rész** a **Vízkereszt utáni I. vasárnap** jellegének és szentmiséjének gondolatait fogja fejtegetni. – A két nagy rész beosztása azután egyformán azt az elgondolást fogja követni, hogy az „**ünnep jellegét**” **A/ alatt**, az „**írott liturgiát**” **B/ alatt** fogja fejtegetni. Az utóbbihoz fog tartozni a „**kis liturgia**” **B/ –a/ alatt**, a **napi Evangélium B/ – b/ alatt** és a **Szentlecke B/ – c/ alatt** magyarázattal. – Az egyes csoportok tárgyi tartalmának kiemelését – és így ezen alapon való beszéd-tétel keresésének technikáját, majd példákban való bemutatását – mindig az előszóban fogjuk kifejteni. Mégpedig azért, mert mindig az egyes jellegzetes szövegekre akarunk építkezni. Természetes, hogy az **elvi** fejtegetés után **gyakorlati** alakban is ki fogjuk fejteni tétteleinket. – Hogy pedig tanító igehirdetésünk rendszeres is lehessen, azért törekszünk arra is, hogy itt-ott beszédlánc tervezeteket, illetve kissé részletesebb beszédláncokat is írjunk. Ezt pedig azért tesszük, hogy az egyes beszédekben kifejtett gondolatok rendszeres egészet is alkossanak, és így az isteni igehirdetés tanító egységét adhassák. –Ezen az alap on indulva, lássuk most a Vízkereszt utáni 1. vasárnap 1. és 2. részébe foglalt beszéd/vázlatokat

* * *

Vízkereszt utáni I. VASÁRNAP

1. rész: SZENT CSALÁD ünnepe

I. sorozat

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

18. kötet

A Szent Család gondolata lesz tehát a központ. Mégpedig a **valóságos** Szent Család, majd az **emberi** család szent kerete. – Beszédvázlataink egységes kerete következőképpen a Szent Család ünnepeinek gondolataiból meríti anyagát. Az evangéliumi szöveg is a Szent Család belső és külső életére világít. – Szó fog esni itt a szent együttesről, a gondos keresésről, az elvesztési félelelről, a bölcsességben való növekedésről, a templomlátogatásról... Így azután mondhatunk szentbeszédet dogmatikai, történelmi, biblikus és erkölcsstani elgondolásban. Az utolsót a mi családunkra vonatkoztatva is tudjuk értékesíteni. – Lássuk most ezeket – ismert fő beosztásunk szerint – egyenként.

A/ rész: Az ünnep jellegét érintő beszédek

Különálló beszédek

1. beszéd: A Szent Család

(Biblikus beszéd: Földrajzi állomások)

Bev.: Jézus, Mária, József. A családi keretnek olyan szent együttese ez, amelyről egészen más szemmel beszélhet a biblikus, a hittudós, a történész, a művész, az író és a kisgyermek egyaránt... De kérdezzük továbbá: és az emberiség nevelésére küldött tanítóember?... Feleljünk reá így: ez az utóbbi egyszerű **iskolának** nézi a „Szent Család”-ot, amely őt is tanítja, és így azután a tanultakon okulva maga is szerény hangszóróvá igényeskedik. Tanítson most minket is Jézus Szent családi otthona!

1. Ennek az iskolának első földrajzi helye: Betlehem.

Miről szól? „És az Ige testté lett” (Jn 1,14). És Lukács evangélista egész részletesen írja: „...Megszülte elsőszülött fiát, pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson” (Lk 2,7). Majd így folytatja: „Azon a vidéken pásztorok tanyáztak kinn a szabadban, és éjszaka őrizték a nyájukat. Egyszerre csak ott állt előttük az Úr angyala és az Úr dicsősége beragyogta őket: „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában. Ő a Messiás és az Úr. Ez a jele: Kisdedet találtok pólyába takarva és jászolba fektetve.” Hirtelen nagy mennyei sereg vette körül az angyalt. Dicséretet énekeltek az Istennek” (Lk 2,8-13). – Mi jellemzi ezt a betlehemi istállócskát? Igénytelen egyszerűség, szerény szegénység. – Mi emeli értékét? Az a szent csoda, amelyet már az angyalok énekelnek, és a pásztorok imádó hódolattal tisztelnek. Azért, mert Ő az Isten Küldöttje. – Nem veszitek észre?... Tanítónk a szent hely. Mégpedig arra tanít, hogy minden földi parány és égi angyalodal arra figyelmeztet, hogy isteni Gyermek **minden**: a kincsek kincse! – Magad igénytelen családjára gondold és hallgasd tanító szavát: **a család szent életforrás**... A gyermek Isten adománya... R. Tagore szerint oly isteni követ, aki síró hangjával, vagy néma hangtalanságával arról beszél: „Isten még mindig szereti az embert, mert új követét küldé hozzá”. Ellen Key szerint egy cím illeti: „a gyermek offensege”. – Ezt tanul – Betlehemben.

2. Iskolánk második földrajzi helye: Názáret.

Kicsi hely, melyet így emlegetnek a zsidók: „Jöhet valami jó Názáretből?” (Jn 1,46). – A kisdéd Jézus neveltetési helye, amelyről így ír az evangélista: „Akkor hazatért velük Názáretbe és engedelmeskedett nekik... Jézus pedig növekedett bölcsességben, korban és kedvességben Isten és az emberek előtt” (Lk 2,51-52). Ez a két szöveg történelem írás és egyúttal tanító beszéd. – **Történelme** a Szent Család meleg, szerető együttesének és oktató tanítás minden növekvő gyermeknek. Szülőknek pedig **utasító szent sugallat**: erre neveljétek gyermekeiteket! Ez pedig úgy lesz léletté, ha bölcsességre és istenfélelemre tanít a családi szentély. És a mód? Csendes, szerény, áldozatos munka.

3. Iskolánk harmadik földrajzi helye: Júda földje.

Az a terület, amelyen Jézus tanító munkája pergett alá. Ez a terület azt jelenti: a család szemefénye – az előkészületi idő befejezésével – nyilvános működésének színhelyére lép. – Szinte nehéz idézni Máté szövegét, de az áldozatos Tanító élete megköveteli, hogy a názáreti munka-otthon után a tanító Mester „házát” is jellemezzük: „A rókának odúja van, az ég madarának fészke, de az Emberfiának nincs hová lehajtsa a fejét” (Mt 8,20). – Ez a „szolgálni jövő” Mester „otthona”. – Mintha valósággá válnék az Írás: „kiüresítette önmagát és hasonló lett az emberekhez” (Fil. 2,7). – De mire tanít ez az „otthon”, a júdeai otthon minden embert? Arra, hogy átérezze azt az egyetemes életfeladatot: életszolgálatban dolgozó ember! Ne önmagadat keresd, hanem szórd életkincseidet embertestvéreidnek is. Mégpedig úgy, hogy a meleg otthon szolgálatod eredője legyen, a rideg világ pedig munkaterületeddé

nemesedjék.

4. Iskolánk negyedik földrajzi helye: Jeruzsálem.

Ennek a városnak az a jellegzetessége: ez az Isten városa. Ennek a városnak azután az a megváltás-történeti jellege: az **örök Áldozat** szent helye. – De itt a Mester „otthona”? Az utolsó vacsora szent „tabernákuluma” után a Getszemáni kert, Golgota útja és végül a pihenő nyoszolya: a Kereszt. – Életének állomásait így jellemzem: az Áldozat. „Megalázta magát és engedelmes lett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig” (Fil. 2,8). – De a vég után egy mondat még a döntő: „...föltámadt” (Lk 24,6). Ez az „otthon” az áldozatról beszél és diadalt ígér. Nekünk is szól és bennünket is életáldozatra hangol. De életjutalommal is biztat. Minket munkára, a drága édesanyákat pedig a „Mater dolorosa” követésére. Mert a Szent Család drága Anyjáról ezt olvassuk: „Jézus keresztje mellett ott állt anyja...” (Jn 19,25). – De annál inkább áldozatosak lehetünk, mert Mesterünkről ezt írja az Írás: „Ezért Isten fölmagasztalta és minden mást fölülmúló nevet adott neki: Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban, s minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr” (Fil. 2,9-11). Mintegy jelezvén: az életszolgálat szentsége életdicsőítés égi ajándékát veszi.

5. Iskolánk ötödik és utolsó lélekhelye: a „Mennyek országa”.

A Szent Család örök otthona. Idetért a Mester. „Áldás közben eltávozott tőlük és fölment a mennybe” (Lk 24,51). – Idetért Szent Anyja (Assumptio B. M. Virginis). Ez az Egyház élő tanításának dogmatikai meghirdetése. Itt talált otthont a „tisztaság őrzője”, szt. József, akit az Úr hívei „védőjének” tisztel az Egyház szeretete. – Mit tanít ez a beteljesedés? Röviden ezt: földi otthonba küldetünk és égi otthonba térünk. Az elsőbe is Isten indít, az utolsóba Isten hívogat. De nem szabad feledni: az isteni Mester áldozatos életének utánzása nyomán jutunk életünk végnélküli szent otthonába. Ez az a jutalom, amely végleges otthont nyújt a föld zárandokának.

Bef.: Életiskola embernépe! Így nézd és hallgasd a „Szent Család” tanítását! Nézd és csodáld a szent Együttest! Mintázva ilyenképpen járd az élet útját! Így várd és nyerd el életed szent jutalmát! Így élj végül a szentek egyességének boldogságában Istenatyáddal szent családi közösségben.

2. beszéd: A „Szent Család” életéből levonható életjelszavak

(Erkölcsei beszéd: Életjelszavak)

Bev.: „A tettek beszélnek!” – mondja egy latin közmondás. Kérdéssé tehető: milyen pattogóan kemény mondatokat dob lelkünkbe a Szent Család élete?

1. Égből az élet eredete.

Ez az első szó. Szűz Anyánk világosan látta, szt. József is angyal szavára hitte. De ránk is áll ez a lélektudat. Nem személyes angyali ige hirdeti, de az Isten természetes szava diktálja. „Biokémiai csoda” – mondotta egyszer egyik tudós... De mikor a saját gyermekét kereszteltük, akkor így szólt: „a gyermek isteni csoda”.

2. „Küldetés teljesítés” az ember feladata.

a) Hogyan jelenünk meg a földön? Látszólag a legszegényebbek és a legelhagyottabbak vagyunk. Valóban ismeretlen hivatásra felszerelve, kincsekkel kopogtatunk.

b) Mikor világosodik ez előttünk? Akkor, amikor hivatásunk teljesítésére erősek vagyunk. Van itt hajnalhasadás, napdele és élet alkonya. Eddig – termés az élet.

3. Előkészület és szolgálat az élet.

De ez a „lepergő élet” készülődés és szolgálat.

a) Fejlődéssel – készülünk. Erőinket leleplezzük, kifejlesztjük. Van itt testi erőfeszítés. Van itt lelki munka. Van itt szellemi kiteljesülés.

b) Szolgálattal – értékesítünk. Nem arra jöttünk, hogy „gyűjtő tartályok”, élő „múzeumok” legyünk. Hivatásunk: a nap hivatása. Fényt, meleget kell szórunk! Miért? Ezek teremtő erők!

4. Hazatérés és diadal.

Ahonnét indulunk, oda térünk. Nikodémus nem értette, de Krisztus szavaira hittel elfogadta.

a) Magam célbafutása az első hivatás. Mire tör a diadal? „Nézzétek, mekkora szeretetet tanúsított irántunk az Atya: Isten fiának hívnak és azok is vagyunk” (1Ján. 3,1). Ezért éltünk végső kibontakozását ez a tétel hirdeti: „Atyám házában sok hely van... Hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,2 és 23).

b) Mások csoportjával is gyarapodnom kell. Szüleim, rokonaim, barátaim. Mind velem kell, hogy

jöjjenek! Bízva imádkozom és dolgozom, hogy valóban együtt menjünk! Így: az egész család célérése az én kis életem boldogsága.

Bef.: Gyarapszik az emberek száma és gyarapszik Isten országának népe! – Látszólag az első, a földi az igazság. Valóban a második, Isten tervének valósulása: a mennyek országát emberélet sokszorosítás gyarapítja, ékíti és gazdagítja.

3. beszéd: A Szent Család külső élete (Erkölcsei beszéd: A Szent Család otthona)

Bev.: A názáreti szentély nem tér el a többi názáreti háztól. Jó, ha erre is gondolunk, mert így emberlelkünk könnyebben záródik a hasonló ház látogatására és könnyebben tanul az egyszerűnek tudott családi szentély szent személyeitől. – A föld egyszerű népe – az ég egyszerűvé szerényedett Urának könnyebben mondja el kérő szavait... Milyen volt a názáreti Mester életterülete?

1. Egyszerű az otthona.

Olyan szegény ház, mint a miénk... Még kisebb faluban, mint a miénk...

a) A külső csak annyit mutat: meghúzódásra alkalmas kis hely.

b) De a külső csín és tisztaság már arra mutat: nemes emberek drága otthona. – A nagyszerűség nem tőlünk, szegényektől függ, de a csín és tiszta külső lelkünk vetülete.

2. Munkás erőfeszítés az élet...

Olyan munka folyt ott, mint a mi ácsműhelyeinkben. Gerendák, fatöncök, deszkák halmaza között folyt a munka.

a) Szt. József mellett serénykedett a növekedő Jézus is. A „csendes munka” szentje az Úr nevelőatyja, a „csendes munka” áldozatos az Istennek emberré lett Egyszülöttje.

b) Nem veszed észre, hogy az a munka, amelynek **verejtékes volta** – teher és büntetés jellegű, a názáreti házban szentté és áldozatosává változott? – Amit a Mester végzett, azt te is végezheted! Ezért van az, hogy a mi elgondolásunkban: szent a munka és életalakító az eredménye. Szent számunkra és érték az emberközösség szent együttesére.

3. Köznapi az életkeret...

Mit jelent az otthoni élet?

a) Reggeltől-reggelig emberi rendet. Szolgálatot! Munkát! Pihenőt! Isten találást. Egész napi elfoglaltságot.

b) Van itt munka után pihenés is. Baráti látogatás... Társas élet... Kedélyélet... Kánai menyegző is...

c) Végül Isten tervének megvalósítása: Isten terve szerinti élet! Azért van itt templomlátogatás, törvény előtti hódolat, mert az a köznapi élet lényeges része.

Bef.: Ez az, ami látható. Emberi szemek így látnak, és átlagos nyelvek így ítélik. De egyet éreznek: az **egyszerűség** valójában csodálatos **nagyszerűség**. Ez pedig olyan belső tartalmat takar, amely az Isten szemében égi világot mutat.

4. beszéd: A Szent Család belső élete (Erkölcsei beszéd: A Szent Család lelkülete)

Bev.: Az ember külső történése annak a belső lendületének vetülete, amelyet a lélek mozgat. – A Szent Család életét kifelé könnyű volt megfigyelni, de belső életét Istenen kívül az Úr áldotta Édesanya, nevelőatyja és „Jézus, az ács fia” ismerte. A külső – vetület, a belső – mozgó erő. De ez a belső életszentély a külsőn keresztül megközelíthető. – Tegyük kísérletet, hogy behatoljunk a Szent Család lélekszentélyébe.

1. Munka jellemzi az életüket, tehát áldozatos készség szállja meg lelküket.

Nincs olyan tevékeny ember, aki belső önátadás nélkül tudna lelkes munkát vállalni.

a) Öröm – az áldozatos munka. Feszülnek az erők, gazdagodik a ház, szebbé lesz az élet. Olyan sokirányú az eredmény, hogy érdemes megfeszülni érte.

b) Öröm – az elszerényedő és egyszerű munka. De a „csendes munka” lélek-igénytelenségnek jele. Nem önmagam kikiáltása és felmagasztalása a cél, hanem a kötelesség teljesítése. Az ilyen munkán pihen Isten áldása.

2. Isten iránti hódolat hevíti lelküket.

A lélek Istenhez emelkedése legnehezebben látható. De jelekből lemérhető.

a) Szűz Anyánk szent dala: „Történjék velem szavaid szerint...” (Lk 1,38). Ő mindent tudó, de minden ígét szívébe záró. „Anyja szívébe véste a dolgokat (igéket)” (Lk 2,52).

b) Szt. József lelke odahajló az angyali intelem felé. Gondosan dolgozó és lélekfeszüléssel figyelő.

c) Az egész Szent Család készséges a törvény irányításai felé. A névadás, az áldozat, a bemutatás, a 12 éves korban való látogatás... Mind arra vall: ez a szent Együttes Isten törvényeinek hűségese. Példája – életünknek!

Bef.: A belső élet teljessége nem érhető el, az csak megközelíthető. A Szent Család külső és belső életéről keveset mond az Írás, de sokat gondolhat az ember. Milyen lehet az élet, ahol az Isten jár az emberek között?...!

5. beszéd: Az igazi Édesanya

(Erkölcsi beszéd: Az igazi édesanya)

Bev.: Szűz Anyánk, Mária, Jézus Édesanyja a jó édesanyák örök példaképe. Drága lelkének sugárkévéje arra utal, hogy minden édesanya tanuljon tőle, és életének utánzásával legyen az ő drága gyermeke. – Mit mutat mindnyájunk felé?

1. Készségesen vállaló lelkét.

Amit Isten várt, mindig teljesítette.

a) A tiszta szűzi lélek áldozatos életét. Ez **mindenkinek** szent kötelessége. Ez előkészület – a szent életszolgálatra. Ez tiszta forrás – az új élet kirobbanására.

b) Az Isten adta anyaság szent kegyelmét. Neki isteni szó és „árnyékolás” az új élet eredetének gyökere. „Történjék velem szavaid szerint” (Lk 1,38) – ez az ő felelete.

c) Az **ember** életében Isten természetes törvénye az út. A felelet? Legyen nekünk a Te igéd szerint!

2. Állandó lélekszeggel figyelő gondoskodását.

A beköszöntő új élet örökké igényes és gondozást váró.

a) Azért a jó anya figyelő. A Szent Szűzre gondolok; Ő a figyelő. Ő a gondozó. De Ő a kereső is.

b) Azért a jó anya áldozatos is. A Szűz Anyára gondolok. Simeon jövendölése jelzés... A Szűz Anya vállalása lélekodahajlás. A keresztúti kíséret – teljesítés. Ebben is iskolát ad a „legjobb Anya”.

Bef.: És mi? A mi életünk mintázott legyen. A „legjobb Anya” irányítsa a mi családuknak édesanyját is. Minden család édesanyját is. –Azért van szentképe minden katolikus családban.

6. beszéd: Az „ácsmunkás”

Bev.: A názáreti ház – egyszerű ácsműhely. Tönkök, gerendák, deszkák és szerszámok mellett dolgozik a Szent Család gondozója. Ő a Család „atyja”. Ő a Család gondjának viselője. – Kérdezhetjük: miben példája minden családot tápláló édesapának?

1. Ő mindenről gondoskodik.

Isten terve szerint a család gondozója az édesapa. Ő az erősebb és így munkabíróbb.

a) Ez a családapa hivatása. Erre küldötte az Isten. Erre választotta a hitves. Ezt tudja róla a gyermek. Ezt a felelősséget írja reá még a törvény is.

b) A munka a családapa eszköze. Persze ennek a célnak érdekében eszközöket használ. A munka az első. Azért, mert ez szerzi meg a „mindennapit”. Az „asztalterítésnek” pedig ez a feltétele.

c) Az áldozatosan munkás és szeretetteljes lélek a család légköre. Ebben igazán teremtő az édesapa. Neki kell megadnia az élet irányát. Neki kell vezetnie a nevelés szellemét. Neki kell adnia a család lelkületét.

2. De mindenekből keveset élvező.

A szeretet és áldozatos élet jellemző vonásai ilyenek.

a) Keveset magamnak. Már ti. úgy érte: magam használatára. A szükségesek úgyis enyéim, a többi – a családé!

b) Sokat, majdnem mindent másnak. De nemcsak a szükségést! De nemcsak a felesleget! Mindent, ami a család bőséges ellátására szükséges. (Bibó: „Süt a nap”-ban szereplő tanító mondja, mikor minden falatot kiosztott drága gyermekeinek és ő egy falatot sem evett: „ma igen jól megtízóraiztam!”)

Bef.: De ez a „minta élet” nem lesz ám kiüresedő. Az emberi gondoskodás – gyűjtést enged, a sze-

rető áldozatosság pedig – szeretetlégkört teremt. Így: van anyagi és van lelki jólét is! Ezt keressük!

7. beszéd: „Növekedett bölcsességben és kedvességben” (Lk 2,52)

(Erkölcsei beszéd: Erkölcsei értékeink)

Bev.: Bölcsesség és kedvesség olyan nagy érték, amely tulajdonképpen a lélek napsugárvetése a világ felé. A bölcsesség a világ felé fordul – az értelem útján, a kedvesség az embertestvére irányul – a jót akarás erejével. A gyermek Jézusról mondja ezt az Írás! Hát nem volna érték a mi életünkben is, ha rólunk szólna így az emberek ítélete?

1. Bölcseneknek kellene lennünk a világ megítélésében.

Végül is: azért tanulunk, hogy helyes ítéleteket alkossunk. Lehetünk egyszerű emberek és tudósok... Tisztába kell jönnünk a dolgokkal.

a) A nagy világ helyzetével. Ez az első. Honnan, hogyan és miért a világ? Örök kérdések és **bölcs** feleletet várnak.

b) A mi kis életünk hivatásával. De a világnál **több** az ember. Ez is örök kérdés. – Bölcsnek kell lennie annak, aki ennek a problémának megoldásához segít. Ész és kinyilatkoztatás itt az alap.

c) A mi világban való érvényesülésünkben. Ámde a világ – ház. Az ember – lakó. Mégpedig fejlődő vándor. Maga szándéka **nélkül** jelenik meg. A küldő Teremtő ruházta tehetségekkel, és munka révén jut végérvényre. **Ezt** ismerni: a bölcsesség bölcsessége!

2. És kedveseknek emberek előtti cselekvéseinkben.

De mit jelent ez?

a) Belső lelki egyensúlyt. Csak az tud kifelé kedvességet mutatni, aki belül derűs és meleg. „Legyem szájad csücskében mindig pici mosoly” –mondja a közmondás. De ez csak akkor lehet, ha belül egyensúlyozott a lélek.

b) Kifelé sugárzó derűt. A jó kedély – lélekkincs. De a kifelé vetített derű – életteremtés. Adakozás – emberek részére. A „sötétlátás” elrettent, a „derűlátás” vigasztaló.

c) Bőséges lelki szeretetet. Ez már **tudatos** adakozás. Amim van, az másé... Nem anyagiakra gondolunk. Legyen lelkünk kifelé táruló tartály, melynek édes eledeléből az „élet madarai” táplálkozhatnak. Így: szeretni fognak az emberek!

Bef.: Aki így növekszik, az tényleg Isten gyermeke léssen. Bölcs – az ítélete és kedves – az érintkezési modora. Észrevétlenül az élet központjává válik, mert keresik bölcs ítéletét és kedvelik kedves egyéniségét. Így lesz élet ura: a bölcs és kedves ember!

8. beszéd: „Isten és emberek előtt” (Lk 2,52)

(Erkölcsei beszéd: Lelki értékeink ítélese)

Bev.: Életpergetés – valóságos **színjátszás**. Az egész világ története – Isten színpada, egyes ember élete – kicsi színjátékok sorozata. (Calderon: „A világszínpad”!)... Hol játszódik le minden? Isten és ember előtt. Kérdés lehet: mit lát Isten és mit lát az ember?

1. Isten szeme a szándékot is látja.

Külső események változata az élet. Belső mozgatja a külsőt.

a) Isten is látja az eseményeket. Hiszen végül is Belőle ered minden. A jó – természetének kiáramlásából. És a rossz? Az valóban nincs. Csak viszonylagosan káros. Ez pedig – embertől ered.

b) De Isten látja az indító erőket is. Az Isten szeme azonban az emberi élet mélyére tekint. Azt is látja, amit emberi szem nem észlel. Belelát a lélekszentély kohójába, ahol a gondolatok születnek. **Ezért** tud ítélni is – helyesen. Ember látása ezért **hiányos**.

2. Emberek szeme csak a külsőt észleli.

Ez a természete. De nem szabad azt hinni, hogy nem tud elmélyedve **behatolni** a lélekmélységekbe.

a) Lát – derűs eseményt. Előtte játszódik az élet. Derűs, jó események futnak az élet mozivásznán. Dalok csendülnek füleiben is...

b) Lát – tragédiát. De „Macbeth”, „Lear király”, „Hamlet” tragédiái sem zártak előtte. Sőt **saját életének** tragédiáit is látja (testi hibák, betegségek, lelki gyötrelmek!).

c) Nagy kegy, ha azután oda is eljut az ember, hogy „Isten szeméből” is elsajátít valamit. Ezért **könyörögni** kell!

Bef.: Ki számára érdemes lejátszani az élet „színdarabját”? Annak az Úrnak, aki elismerését nem a **színjátszónak**, hanem a lélek lendületéből **színt alakítónak** adja. Az a jó játsszó, aki lelkének sugallata szerint játssza el életszerépét. Az ilyen ember: növekedik bölcsességben és kedvességben Isten és emberek előtt.

*

– Most azután ehhez a gondolatcsoporthoz fűzhetünk néhány olyan beszédvázlat-tételt is, amelyet csak **beosztással** kínálunk – elmékedési anyagként. – Ha valaki választandónak találja, akkor az előző anyaggal felerősítheti a rövid tervezetet. Ezeket **számsorban is** az előzőkhöz fűzzük, mert valójában azok csoportjához tartoznak.

9. beszéd: Születéstől – tizenkét évig

Bev.: Vegyük abból a gondolatból, amelyet így lehet jellemezni: „**a gyermekévek története**”.

1. Fény a Mester születése.

2. Csendes élet a gyermekéve.

Bef.: Úgy fogjuk meg, hogy a „kis Jézus” legyen a „kis gyermek” életpéldája.

10. beszéd: A tizenkét-évesek

Bev.: Rajzoljuk meg a 12 éves Jézus templomi alakját.

1. Jézus – a figyelmet ébresztő Tanító.

2. 12 éves „kortársak” legyenek felfigyelő tanulók.

Bef.: Vezessük le: Jézus él, „kortársaiban” **jelentkezik** a bölcsesség első zsendülése.

11. beszéd: A szülők köre

Bev.: Az a gondolat kínálkozik, hogy a Szent Család belső körének **központja** az isteni Gyermekek.

1. Anya, a Szűz Anya – az élet forrása.

2. Szt. József, a nevelő atya – az élet gondozója.

3. Jézus – a kis család és az élet nagy családjának Központja.

Bef.: Fejtegessük azt a gondolatot, hogy a szülők köre **zártan** fogja magában a gyermeket, a Szent Családban pedig a Gyermekek köre fonódik az embercsalád nagy egysége.

12. beszéd: Az Úr Jézus első szava

Bev.: Hívjuk fel a figyelmet arra, hogy mennyire lesik a jó szülők a gyermek első szavát.

1. „... Atyám házában kell lennem...” (Lk 2,50). Ez az első szava...

2. Atyám! – ez legyen a mi első és utolsó szavunk!

Bef.: Arra hivatkozhatunk, hogy aki égi Atyja nevére nyitja ajkát, az magával hordja égi Atyja örök kapujának kulcsát.

13. beszéd: Az „Atyám” fogalmának tartalmi köde

Bev.: Vegyük a köd és ködoszlatás magyarázatát... Köd és lélekköd...

1. Égi Fiának – Atyja az ég Ura.

2. Emberfiának Atyja – a mindenek Ura.

Bef.: Atyád az Isten, fia légy az Istennek!

14. beszéd: A fejlődés életszabálya

Bev.: Kérdezzük, vajon van-e a mi fejlődésünkhöz akarati közünk? Vagy nélkülünk megy végbe minden?... A tárgyalást vegyük a Szentírás alapján.

1. Növekedjél bölcsességben.

a) Természetes tudás.

b) Kegyelmi erő.

2. Növekedjél kedvességben.

a) Egyéni kedvesség.

b) Sugárzó kedvesség.

Bef.: Foglaljuk össze a mondottakat úgy, hogy **kemény tételként** rögződjék belénk ez az életaxióma: **szellemi munka és áldozatos léleksugárzás a helyes kibontakozás alaptörvénye**. Ebben érvényt talál: a kegyelem.

* *

– A most következő beszédek **egyenesen az ember családi életéről** szólnak. – A Szent Család tételköre természetesen érinti a mi családjunk kérdéseit is, de itt azután teljesen és majd kizárólagosan a családi élet lényege, hivatása, szolgálói értéke és kincse, a szent harmadik jöhet megbeszélésére.

A Szent Család és az emberek családjá közti átívelésként álljon itt először egy általános bevezető **alapszéd**:

A Szent Család ünnepén – (1947)

Bev.: A Szent Család ünnepén arra gondolunk, ahogyan a föld lakóiként élünk, mindnyájan egy szent családnak, Isten családjának tagjai vagyunk. – Ha részletekre akarjuk bontani, ebből az igazságból két főgondolat származik.

1. Úgy kell látnunk, hogy aki földön jár, embertestvérként élve hozzánk tartozik.

Könnyű ezt az embernek elhinnie kicsi körre szabván az életet és azokra határolva, akik közvetlen családi körben élnek vele. Ez a szűk látókör sejtekre bontja az emberiséget és azt hiszi, az élet sodra a család sejtjéből ered, az a gondolata, hogy életünk elszigeteltségben fejlődik. – Ezzel szemben áll az Úr szava: „Egy a... Mesteretek, ti pedig testvérek vagytok” (Mt 23,8). Istenatyánkban az emberiséget tekintve testvériséget alkotunk.

2. Nemcsak látni és tudni kell ezt; nem elég, ha azt mondjuk: Uram, Uram! – **Istenatyánkban egy család tagjai vagyunk: ezt élni kell.**

Úgy kell élni, hogy szerető, segítő kezünkkel, jóakarattal, munkával, szeretet sugárzásával **jót tudjunk tenni**. Jó tett – mindenkinek! – Nem igazi ember, aki megáll annál az etapnál: nem tettem rosszat. Nem azzal küldtéll: rosszat ne tégy! Azért küldtéll, hogy embertestvérnék jót cselekedjél. **Mindenkivel** szemben jót tégy! A Mester nem tett különbséget ember és ember között. Legfeljebb olyanformán, hogy ha száz emberre volna gondod és ebből 99 igaz, elhagyod őket és a századik elveszendő után mérsz (Lásd: Mt 18,12-14). Ha különbséget tesz, így teszi: „Szeressétek ellenségeiteket (is), (tegyetek jót haragosaitokkal) és imádkozzatok üldözőitekért (és rágalmazóitokért)” (Mt 5,44). Ha megdobnak kövel, dobd vissza kenyérrrel! Ez arra tanít, hogy mindenkiben testvéremet lássam Isten szent családjában.

Bef.: Az első mondathoz térjünk vissza. Nem elszigetelten élünk, isteni küldetés alapján Istenatyánk mellett egy család tagjai vagyunk. Vonjuk le ebből a következtetést. Jézus nagy családjában mindenkit testvérnék nézve, irányítsa életünket a szent törvény: szeretettel szolgáljunk minden testvért, – így leszünk méltó tagjai Isten családjának.

*

– Most lássuk a fent említett **tétel-részletezéseket** sorjában.

1. beszéd: Az ember legszentebb életfészke

(Dogmatikus beszéd: Családi fészkek – életfészkek)

Bev.: Madarak tavasszal rakta fészkeiről oly szépen zengenek a költők, hogy meghatottan dalolják az emberek. – Prohászka O. gyönyörű és tudományos ditirambot énekelt az akadémián zengvén a nagy kérdést: „milyen végtelenül mély a kicsi fecskéfészkek!” – És az ember családi fészke?

1. A családalapítás Isten tervében szent fészkekadás.

„És megáldá őket az Isten, és mondá: Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtsá-

tok uralmatok alá” (1Móz. 1,28). – Ennek nagy és szent előzménye van. Elsősorban azért, mert évek fejlődése és nagy-nagy erőfeszítés előzi a családalapítást. – Mik az előzmények?

a) A babakocsiból való kinövés... A gyermekszobában való növekedés... A játszótér... Az iskola... Mind-mind terület, ahol növekszik és fejlődik az ember.

b) A személytelen Irénkék és Jóska gyerekek „öntudatos én”-né növekednek... Sőt később „egyniség” igényeskednek. Olyan öntudatosá, hogy lelki-szellemi életük már ítéleteket alkot és a „családi tanács”-ban számottevésre törekszik. – Az öntudatos emberke azután belső életet, szellemi tudáson épülő, erkölcsi alapokon álló tevékenységet, majd társadalmi közösségi szolgálatot és vallási felmagasodást teremtő életkeretet dolgoz ki magából (tisztá ifjúság, munkával bontakozó új jövő emberre!). A rövid egységbe fogott mondat így fogalmazható: egyéniséggé fejlődik, aki alkalmassá lesz – az egyéniség sokszorosítására. De tétel lesz számára: tiszta vérből tiszta élet! Ugyancsak életelv lesz benne: természetfölötti életből Istenhez emelkedő új élet. Földi emberből – isteni ember! – Így készül az embercsalád fészekrakására az egyes ember!

2. A fészek melegsége új életfakadás.

De a fészekrakás tényét három mozzanat diktálja.

a) Kifejlett ifjúság egymáshoz vonzódása. Szent követ a felserdülés... Jövő életet hirdető követ. Szent követ az egymásra találás... Itt a tiszta szerelem érzése az Isten követe... Szent követ a lelki megismerés és egymáshoz-tartozandóság tudata... Itt a személyiség szeretete az egymás felé törés alapereje.

b) De az egymáshoz tartozás szent kaputárása a szentségi kötelék. Isten tervezte a család életkeretét. Ezért mondja Ádám, hogy e keret szentsége minden emberinél nagyobb... „Ez okból hagyja el az ember az atyját s az anyját s ragaszkodik feleségéhez, s lesznek ketten egy testté” (1Móz. 2,24). – De még tovább is kell mennünk. Krisztus **szentségi rangra** emelte és felbonthatatlan kötelékké tette. Ezt hangsúlyozza Máté írván és Mózeset is alapul idézve: „A férfi ezért elhagyja atyját és anyját, feleségéhez csatlakozik és a kettő testben egy lesz. Így már nem ketten vannak, hanem csak egy test. Amit tehát Isten egybekötött, ember szét ne válassza.” De azok erősködtek: „Miért parancsolta hát Mózes a válólevéllel történő elbocsátást?” Ő kijelentette: „Mózes keményszívűségtek miatt engedte meg, hogy elbocsátások feleségeket, de kezdetben nem így volt” (Mt 19,5-8). – Az Egyház állandó gondozással és szeretettel kezeli az egymásra találtak szent közösségét. De azt is hangsúlyozza, hogy a szeretet legyen a szent kötelék alapja. „Szeresse tehát mindegyitek feleségét, akárcsak önmagát, az asszony meg tisztelje férjét” (Ef. 5,33).

c) Végül a „szent harmadik” alkotja a házasság fészekrakásának szent csodáját. Gondolj az Úr parancsára: „Szaporodjatok, sokasodjatok...” (1Móz. 1,28). – A bölcselők egyike így határozta meg a házasság szentségét: „olyan találkozása a család fészében a két féle embernek, amelyben Isten adta szentségből kipattan az új tavasz élő emberpalántája.” – Az Írás pedig mint isteni törvényről így ír: „Ádám aztán megismeré feleségét, Évát s az fogana s szülé Káint, mondván: Embert nyertem az Istentől!” (1Móz. 4,1). – Más helyen így szól: „Nos tehát, te tudod, Uram, hogy nem élvezetvágyból teszem nővéremet feleségemmé, hanem tisztán csak az utódok után való vágyból, hogy áldassék bennük neved örökkön-örökké” (Tób. 8,9). – Az Úr pedig azt hirdeti az Isten adta „új élet”-ről: „Aki pedig befogad egy ilyen gyermeket az én nevemben, engem fogad be” (Mt 18,5). – Ilyen módon lesz szent és életszolgálat az „embervándor” fészekrakása.

Bef.: Végül is mit mutat mindez? Azt, hogy az ember társas lény, aki Isten adta „családi fészek”-ben éli egyéni életét és fakasztja ki a jövő élet emberképét. Életszentély tehát a családi fészek, melynek Isten adta papja és papnője a család atyja és édesanyja.

2. beszéd: A Szent Család öröme – emberiség Üdvözítője

(Dogmatikus beszéd: A Szent Család Gyermek)

Bev.: A názáreti ház az emberi családnak Isten terve szerinti alakja. Együtt él ott is a szülők egysege és az Isten Küldöttje. – Szülők és gyermek: az életkeret legszentebb egysége. De kérdés a Szent Családban: vajon milyen Küldött a „názáreti ács fia”?

1. Istentől küldött Életöröm.

a) Mint minden gyermek, úgy Ő is az Istentől jó... Így: új életnek hajnalpírja.

b) Jövőt hordozó élet Hordója, mint minden gyermek. Így: életöröm.

2. Embercsalád öröme küldött – égi Öröm.

De Ő csak látszólag olyan, mint a többi kised.

a) Messiási hivatása kirajzolódik.

b) Megváltó működése sarjadoszik. Ezért templom a háza, és isteni ígét hirdető tanítás a munkája.

Bef.: A Szent Család napja –az embercsalád egyetemének örök boldogság– hajnalhasadása

3. beszéd: Emberélet-szentély

(Dogmatikus beszéd: A család gyermeke)

Bev.: Oltáraink szentélyét az **örökmécs** világítja be. Parányi lobbanó láng, de fényével Isten előtti hódolást, meleget a lélek tüzeit jelképezi. – Emberek életének szent közössége szintén szentély, családi szentély, amelynek szent és életfakasztó erejét az egymás iránti szeretet pislákoló tüze biztosítja... Költői lelkek sokat írnak róla. – Kérdezzük mi is, minek tartjuk mi is a család Isten adta életszentélyét?

1. Életforrást fakasztó liget.

a) A költők igen gyakran így énekelik, de a hívő lelkek is ilyenek találják. – Általában azt mondják: életrév. Úgy is színezik, hogy innét indul és ide tér vissza az ember. Sőt azt is írják, hogy a boldogság réve. Pogány költők az örömek tanyájának mondják (Venus!). De igen gyakran szentélynek is tartják. Védője: Diana.

b) Isten tervében meleg otthon, ahol területet talál a boldogság is. Isten tanítása szerint életoltár. De valójában mindezeknél több. Áldozatos életoltár, ahol önmagát áldozza az ember a jövő életért. Így tehát biztosan az Isten öröme, hiszen Isten az alkotója: „Szaporodjatok, sokasodjatok s töltsétek be a földet” (1Móz. 1,28). És ennek törvénye szerint innen sarjad az új élet. Mindez végül is azt mutatja, hogy ez szent liget. Olyan azonban, ahol áldozatos élet nyomán fakad minden szépség és gyönyörűség. Itt honol a boldog, nyugalmas élet. Innen indul el az új, a boldog, a mosolygós élet. Itt bontakozik az áldozat szülte kiegyensúlyozott tökéletesedő „szent harmadik” élete. – Íme így mondható, hogy a házaselet szent kerete Isten ligete, ahol Isten áldó lelke átjár és teremtő erővel új életet fakaszt.

2. Életszolgálat és harcok virágzó területe.

Rétnek, mezőnek, gyönyörű napsugaras lankának is mondhatnám. – Itt pattan szíromba az új „élővirág”. A családi kör ugyanis a gyermekszületés életfészke. Azt is mondhatnám, szent élettelevénye az új virágba-szökkenésnek. Itt harcolja küzdő életét az Isten áldotta emberpár. De az otthon harcos, áldozatos munkahely is. Kemény küzdelem folyik a kenyérért. Kemény küzdelmet vívnak a lélekért.

a) Itt dalol az ifjúság, és elpihen az „alkonynép”. Ezért mondható: víg az előretörők dala, de áhítatosan meleg a hazamenők éneke...

b) Itt fejlődik a „hajnalnemzedék”, és hajlik – örök tájak felé az „alkonyember”. – Ez a dal végül is az élet. Nem akkord, hanem esemény sor. Ifjak előretörnek, mégpedig testi és lelki vonalon. Öregek előretörnek lelki vonalon. Az ifjúság felkészülődik, az öregek csomagolnak. – De nem diadalmas-e mindkettő? Előre – ad vitam futuram agendam! – ez az ifjak lendülete! Előre – ad astra! – ez a „hazatérők” örömei.

Bef.: Nem látod ember, szent az a hely ahol állsz, mert Isten teremtő ereje fakad lábad nyomán. Szent, szent, szent az Isten és szent a vele együtt teremtő ember!

4. beszéd: Központ és perem

(Erkölcsei beszéd: Az élet központja és pereme)

Bev.: A mértan legegységesebb tanítási foka úgy ismerteti a kört a kis gyermekkel, hogy „olyan önmagába visszatérő vonal, melynek központja a zártvonal minden pontjától egyenlő távolságra esik”. Így tehát legfontosabb pontja a **központ**. Oda tör be minden vonal. – Ha mármost az emberi életet is körhöz hasonlítanók, akkor arra jönnénk rá, hogy a központ az „én”, a személy, az alany tényleg mindent magához vonz és magában átdolgozva, létté alakítva kifelé, vagy egek felé sugározza. Majdnem azt mondanám: élő központtá leszünk, kik eget és földet magunkhoz vonzunk és gazdagodás után mindent kifelé sugározva értékesítünk.

1. Amíg készülődünk, addig gyűjtő életközpontok vagyunk.

A készülődésen a fejlődést értem.

a) Központjai vagyunk hosszú éveken át – a családnak. Szerető gondoskodásuknak... Tanító nevelésüknek... Meleg szeretetüknek... Áldozatosságuknak...

b) Később központja vagyunk – a felénk forduló élettársat keresőknek. Mikor kezdődik ez? Nem volna könnyű az időrendi meghatározás. Tárgyilag a serdülés kora után. Ezek felfigyelnek... Ezek felkeresnek... Ezek ajándékot adnak... Ezek kérve kérnek – megkérnek... Ezek új szentély felé vezetnek... Persze van ebben sok illúzió, képzeleti játék, jövőt színező fantázia... De végül mégis a „szent jövő előfutamosa”. – De ügyeljen is a fiatalság, hogy amikor jövő családi szentélyének is életközpontját keresi, akkor lélekkeresések történjenek. – Fiatal leánynemzedék pedig sohase feledje: a „darázs-nemzedék” vinni akar (érzést, ösztönös szerelmet!), az „élet méhecskéi” mindig csak hoznak (tisztet, megbecsülést és szeretetet).

2. Amikor szentségi közösségben élünk – peremre kerültünk.

Az élet kerete és törvényei: családból családba! Addig az út ez: az ifjúság az élet központja, amely felé tör az ifjúság másik nemének csoportja. – De az új családban fordul a helyzet. Most már nem a „leány” és nem az „ifjú” a központ. – Kicsoda tehát?

a) Központ maga a családi együttes. A magam személye és különállása megszűnt. Minden törtetés és áldozat – a közös otthonért megy végbe. – A pogányoknál is a „Penates”, a házi istenek tisztelete volt a központ. Nálunk: szent életegyüttesünk.

b) Központ a családi élet új „élettvasza”, a gyermek. Az életegyüttes: áldozatos és munkás szeretet. De ennek fakadó gyümölcse: a gyermek. Ezt kell befogadni. „Aki pedig befogad egy ilyen gyermeket az én nevemben, engem fogad be” (Mt 18,5).

c) És az élet széles peremére szerényedő munkás, áldozatos munkás a család atyja és anyja. Hogyan? Úgy, hogy minden munka és áldozat az övéké, és minden öröm és boldogság a gyermekre sugárzó. Így: peremen él a családi szentély szülővé nemesedett minden tagja. De nem szabad azt hinni, hogy ez örömtelenség! Az öröm e szentélyben úgy fakad, hogy az egocentrikus örömök helyett beköszöntenek a heterocentrikus örömök. Ezek pedig magasabb rendűek! Mégpedig úgy, hogy az új életközpont sugározza a lélekörömet az áldozatos család életére!

Bef.: Jól van ez így! – Hát az életben dolgozók és áldozatosak az élet peremnépévé egyszerűsödnek? Igen! Jól van és így van! A földi élet – a jövő szolgálata! Azért az élet igazi központja a „szent harmadik”, a gyermek. De azért, mert ő a jövő. Mi tehát csak a múlt vagyunk? Látszólag és emberi elgondolásban igen! De Isten szeretetében és a valóságban mi is jövők vagyunk! De az örök élet jövői! Szolgái voltunk az életnek és birtokosaivá nemesedünk az örök életnek.

5. beszéd: Az új életkörök

(Erkölcsi beszéd: Család – új család)

Bev.: A család fejlődési vonala arra tör, hogy a felserdülő hajtások új családot alapítsanak. Ez azt jelenti: családból családba megy át az ember. Az ősi fészekben emberré fejlődik, az újban életfakasztóvá nemesedik. Kérdés: milyen legyen a két családi fészek viszonya és kapcsolata?

1. Az új család önálló kör legyen.

Szentélyt kellene mondanom, de a hasonlat miatt a körnél maradok.

a) Legyen önálló kör az új szentély. Úgy értelmezve, hogy vezetés, szellem, teljes függetlenség mutassa az új otthont: új fészket rakott az embercsalád. – Ezt hangoztatja az Írás: „Ez okból hagyja el az ember az atyját s az anyját s ragaszkodik feleségéhez, s lesznek ketten egy testté” (1Móz. 2,24).

b) Hordozza magában a régi tiszteletet. Apát, anyát és rokonokat. Ezt tanítja az apostol: „Gyermekek! Fogadjatok szót szüeliteknek az Úrban, mert így van rendjén” (Ef. 6,1).

c) Legyen az első körhöz tapadóan érintkező kör, de független. Új családban az új családfejek a döntők! Csak a szeretet kapcsolja egybe a két önálló otthont.

2. Az új család körét ne vágja a másik kör vonala.

Itt is a hasonlatra gondolok. Az egymást metsző körök zavarók. Csak a hang, a fény és a víz hullámkör siklik át a másikon zavar nélkül.

a) Régi család ne zavarja az ifjakat. Vegyük tudomásul: az öregek mások, mint a fiatalok.

b) A fiatal, új család ne bánts a régit. A régi jó, és az új család vegye tudomásul, hogy a régin épül. Így érintő és nem zavaró körök lesznek: a régi és az új család.

Bef.: Nem szabad feledni: van családi törzs, van nemzeti törzs és emberiség-törzs. Ezek egymást szolgálják szeretettel.

6. beszéd: A család kincse

(Erkölcsei beszéd: A család értékei)

Bev.: Most arról szeretnék beszélni, hogy belső tartalom szempontjából mik a család kincsei? Az új szentélybe lépők öröme és boldogsága. A független kikezdés és egymást szerető érzéshullám. – De ez az új szentély igazi, rejtett kincse? Hamarosan rájön az ember, hogy ez kevés számára. Nagyobb és értékesebb kincseket keres. – Mik ezek?

1. A szeretet kincsei.

Figyeljük csak meg: kettős vonalú érzés hullámzik az emberben.

a) Az egyikben több – az ösztönös emberi. Mivel elsősorban a földből vétettünk, azért gravitálunk a föld felé. A test része ennek. Érzéseink is ide örvénylenek és ide igényeskednek. – De figyeljük csak jobban az életet! Ilyen megfigyelés azt mutatja, hogy ezek a csendesülő örvénylések a szeretet lelkibb vonala felé törnek. Szinte egyenesen állítja az élet. A kor is a lelkiség felé lendíti az embert.

b) A másokban több – a fenséges, az isteni. És ez a „másik”, mely lélekértékek szeretetére és kiárasztó önzetlenségére tör. Ez a fejlődés vonala és az egymás iránti szeretet tökéletes formája. – Mikor veszi ezt a kincset az „új család”? Ki-kí Isten ajándékából és maga jóakaratóból szerezheti. Boldogok, akik már viszik, de Isten adja azoknak, akik kérik...

2. A szolgálat kincse.

Amíg az első gyűjtést jelent, addig a második szórást foglal magában.

a) Szolgálni mást, testi-lelki erővel. Ez azoknak a talentumoknak a kamatoztatása, amelyeket nekem adott az Úr. – A családapa és családanya talentuma a testi és lelki kincsek szétszórása... Gyermek, öregek, szegények között... Itt persze a feleslegesről van szó.

b) Szolgálni mást, az áldozatos lemondás erejével. Ez fokozottabb munka és nagyobb áldozat. Azért, mert ez már a saját igényeimből és jogos igényeimből enged. De épp azért nagyobb, mert emeli értékét az áldozat. A papokról azt mondja az Írás: Szentek legyenek Istenüknek, meg ne szentségtele-nítsék nevét, mert az Úr tűzáldozatait, Istenük kenyerét áldozzák s azért szenteknek kell lenniük” (3Móz. 21,6). – Hát akkor mennyire szent azoknak a neve, akik világi vonatkozásból, **magukéból** áldoznak! Mondja is a Mester: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot. Éheztem ugyanis és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, vándor voltam és befogadtatok...” (Mt 25,35).

Bef.: Ilyen kincstár a családi szentély, amelyben ilyen kincsek pihennek. – De ki látja meg ezeket? Akinek szemét nem ködösítik el az ösztön életoltárának füstös tűzégései.

7. beszéd: Az angyalnép muzsikája

(Erkölcsei beszéd: A család dala)

Bev.: A tökéletes zenei hallás a művészi érzék egyik legnagyobb foka. Olyanok sajátja, akiket különös talentummal áldott meg az Isten. Ezek hallják a hangegyveleg minden hangját külön-külön. De hallják az erdők ébredésének fenséges szimfóniáját is... És az embercsaládban milyen hangok ütnek az ember fülét?

1. Gyermeksereg zajongó zsongása.

Kik félnek ettől?

a) A test emberei. Azok, akiknek nincsenek lélekfüleik. Mert a lélekfüllel halló nagy különbséget érez a zaj és a gyermekdal között... A test emberei csak az ösztön hangját hallják és a kielégítésükre sietők beszédjét kedvelik.

b) A pihenés túlzói. Azok, akiknek életjelvénye: a „heverő”, ahol zavartalanul peregnék percek, órák és napok. Ezek nem a „tevékeny ember” életpéldányai. – A „tevékeny ember” világában még a gép-zaj is daloló masina hangja.

c) Az „idegek” szenvedői. Lehetnek igazán betegek és ezek nyugalmat érdemelnek. De lehetnek „migráint” imitálók és ezek nem érdemelnek kíméletet. Az idegzet eszköz, amelyen át élvezem a világot és örvendeztetem az embert. Erre használd idegpályáidat!

d) Az örömeik igényesei. Sok van ebből is. – A gyermekzaj természetesen gondot igényel. Nem sok lehet a szórakozási idő, ahol dalos, lármás a gyermekszereg... De vesd csak fel: vajon az ifjúság dalos és táncos öröme a felnőtt ember élettartalma? Nem kell-e felvetni: vajon nincs-e magasabb rendű örömünk, mint a kártya, szórakozó előadások, társas együttes Bacchus-serlege?...

2. A „lélekfűlekkel hallók” számára angyalok muzsikája.

De kik élvezik ezt? – Nem az ég angyalaira gondolok, hanem a föld gyermekeire. Végül ezek is az angyalok karához tartoznak, mert tisztaságuk azokhoz csatolja őket.

a) Az egész „apró népet” még a „sötétlátók” is angyaloknak mondják. A nagyobbakat pedig – talán épp a meggondolatlan cselekedet miatt – a lélektannal foglalkozók ugyancsak „Jézus barátainak” tartják. Ilyeneknek jelenléte maga is öröm és boldogság.

b) Életük szabad és fékezhetetlen játék és derű. Nem jó-e ezek társaságában tölteni szomorú perceink egy részét?

c) És a zajuk? Dal, muzsika, ének, zsvaj és kacaj, hancúrozás soknak fülét bántja, akik feledték gyermekkoruk önféledten drága víg dalát... Angyalmuzsika ez, szeretve hallgasd! És ha bánt? Menj el onnét, és ne zavard őket a te szomorú jelenléteddel! – Ennek a zajnak egekben is örvendenek, mert jövő lakóinak dala cseng a földön. Aminek az Isten örül, annak örüljön a föld embere is!

Bef.: Zajló élet, daloló otthon, játszi gyermekesereg! Otthon öröme, Isten valósuló szándéka és a mennyország népesítése. – Már itt a földön – előképe! Itt még harc és küzdelem is szerepel, ott csak diadal ünnepe!

8. beszéd: A család áldozatossága

(Erkölcsei beszéd: Az áldozatos élet)

Bev.: A katolikus család gondolata: az áldozatos életszolgáltatnak szereteten alapuló vállalása. Ezt emeli szentségi magaslatra a Mester és ehhez adja égi kegyelmét az ég Ura. – Az a kérdés: mi ennek a belső tartalma?

1. Mindent egymástól!

Egyik házaspár a másiktól vesz és nyer. Így él a közösségi életet. – Mit vesz?

a) Kölcsönös szeretetet. Ezért van az, hogy az Egyház gondolata szerint még a szerelmi odahajlás is isteni követ a később szeretetre tökéletesedő életközösségben.

b) Kölcsönös támogatást. Egyik dolgozik a másikért! Kenyéradás, nevelés – ez a két feladat!

c) Bajban, betegségben együttérzést! Ez már nehezebb! A boldogság igazi tartalma: az áldozatos szeretet.

d) Közös célra törő együtt dolgozó egybecsendülés. Béke! Béke! A „házi áldás” képe legyen irányadó.

2. Mindent egymásért!

Az előbbieket egymástól kapjuk. A mostaniakat egymásért áldozzuk.

a) Függetlenségünket! Már **csak** egymáséi!

b) Földi javainkat. Minden vagyon közös.

c) Lelki kincseinket. Tudás, jószág, szeretet-osztás! Ezért lesz közös minden értékünk!

Bef.: És mi a legnagyobb? Áldozatos élet a gyermekért! Ő az isteni követ. Ő az élettartalom és ő a jövő! – Ezért éljünk áldozatos életet!

9. beszéd: A szülői hűség

(Erkölcsei beszéd: A házassági lélek hűsége)

Bev.: Kötelékek vállalása lehet ideiglenes és lehet örök erejű. Kisebb terheket és feladatokat időlegesen, de nagy feladatokat örök kötelékként vállalunk. – Milyen kötelék az életszolgálat szent köteléke? Talán így jellemezhető: ez is odatartozik az örök kapcsolatok keretébe. – És miben áll ez a kapcsolat?

1. Egymáshoz való hűségben – baj és szenvedés idején.

Mire vonatkozik ez? A földi élet egész területére vonatkozik.

a) Hűség – a családi életben. Ez csak prelúdiumként jelenti a testi hűséget, mert sokkal nagyobb és erősebb a lélekhűség kérdése.

b) Hűség – egymást támogató szeretetben. Ez emeli a lélek hűségét. Feledni a bántalmat és készséggel megbocsátani!! Ez szeretethűség.

c) Hűség – a szeretet szolgálataiban. Egymást támogatni! Munkában, áldozatban, jó és rossz sorsban! Mindig adni, hogy a másik társ gazdagodjék! Ez a szeretetszolgálat hűsége!

2. Gyermekhez – viharzónás életszakaszaikban.

De ez a hűség kiterjed a gyermekekre is. Velük szemben is kötelez a hűség. Milyen területen?

a) A testi nevelés területén. – Lakás, étel-ital, ruházat, egészség... Ezek a szülők gondjai. – Játék, szórakozás, sport, ezek a testnevelés eszközei. Mindezt a szülők adják.

b) Tanítás területén. Iskolázás... Szaktanítás... Léleknevelés... Vallástanítás.

c) A lelki nevelés területén. A szellemi javakkal gazdagítás és lehetőségeinek keresése, megteremtése... A hűséges szeretet és gondozás itt abban is jelentkezik, hogy gondunk tárgya, hogy a felnőtt gyermekek is éljék az Isten akarta életet. Tételben ez azt jelenti: amit tanultak, aszerint éljenek a gyermekek – felnövekedvén is!

Bef.: Ez a hűség – a szeretet hűsége! Ez támogat, erősít, diadalhoz segít!

10. beszéd: A családfelajánlás

(Erkölcsei beszéd: A család felajánlása)

Bev.: A katolikus családok szent szokása, hogy otthonukat felajánlják Jézus Szent Szívének. Valóban annyit akar mondani ez a szép szokás: legyen otthonunk Védője és Ura a mi drága Jézusunk! – Végül is ezt a kérdést kell felvetnünk: kié legyen a család?

1. Jézusé – a segítő szeretetben.

A lényeg – a szeretet.

a) Maga a Szent Szív ezt jelképezi. Alacoque Margit is ezt érezte a valóságban. A szentkép is ezt mutatja.

b) Maga az ember is ezt igényli. – Azért csatlakozzunk ehhez a lélekmozgalomhoz, hogy ezt a kegyet, a szeretet kegyét vegyük. Ígérte is a Szent Szív.

c) A segítő szeretet ezt valósítja. Jóra indításban... Kikezdéseink támogatásában... Erők ömlesztésével... Ez azután mind felvétel. –De tovább is kell mennünk... Leadás is kötelességünk... Így a családnak második feladata leszen...

2. Jézusé – a szeretet kiárasztásában.

Ahol az Isten – ott a szeretet! – Ilyen tartalmú szövegek akasztatnak a családi ház falára.

a) A szeretet kiáradó. Az Írás ezt tanítja: „Krisztus szeretete sürget minket” (2Kor. 5,14).

b) A szeretet a család tagjaira ömlő. A lélekközelség Isten közelségét hozza. Minél közelebb akar férközni az ember, annál jobban...

c) Az emberléleknek szeretete azután egymásra áradó. Ez pedig igen fontos. A sok nehézség csak úgy küzdhető le, ha az ember szeretete sugárzó. Szülő – házastársra. Szülő – gyermekére. Gyermekek – szülőre... Így együttes a munka, és mindenkit hevít a szeretet tüze.

Bef.: Felajánlott család –élő család legyen. Krisztusnak ajánlva – Krisztusért éljen! A Szent Szív – emberszíveket tüzesítsen!

11. beszéd: A legszentebb kötelék

1. Család (mint eredet).

2. Az iskola (jelen felkészülődés).

3. Népek családja (jövő szolgálat).

12. beszéd: Isten terve – ember álma

1. Amit Isten tervez...

2. Amit ember álmodik...

Dickens: „Karácsonyi ének”-ében Scrooge álma... Molnár F.: „A farkas”-ában a farkas álmoképe...

13. beszéd: Az élet merészsége – és az ember gyengesége

1. Első – Istentől.

2. Második – a gonosz szellemtől.

a) Mert letörés.

b) Mert életölés.

14. beszéd: Az anyák kincse

Bev.: Szeretném megcsókolni a tollat, amikor belemártom a téntásüvegbe, hogy az édesanyákhoz intézendő beszédet írjam. Úgy érzem magamat, mint akinek azt a szent hivatást adta a Mindenható, hogy beszéljen a forráshoz, amelyből kicsordul az élet vize, hogy szót emeljen a csermely tisztasága érdekében, amely végigöntözi a virágzó rétet, és intő példa legyen a forrásanyának, hogy az élet mélységéből, az édesanya lelkéből eredő patakéleket tiszta, üde, kristályos vizűnek őrizze meg az örök élet nagy torkolatáig. Ha beszélni tudnának a források, akkor a hozzájuk küldött prófétáknak ezt mondanák: életünk kincse és értéke a belőlünk eredeztetett kristályos ital, amelynek tiszta tükrében tündökölni szeretnők látni az egek Urának arculatát... Ilyenféle gondolatok járnak az én eszemben, amikor a magyar asszonyok életjövőt hordozó szent együtteséhez szólok. Úgy szeretnék eléjük állni, mint az Úrnak egyszerű szolgája és a magyar nemzet szerény utolsója, aki azzal az oktatással zörget az anyai lelkek ajtaján, hogy az élet hordozói legdrágább kincsüknek nézzék a gyermeket!... Szinte különös, hogy a „Szent Imre Jubileumi Év” alkalmával nem a szent alakjának megrajzolásába, hanem az édesanyák lélekincsének értéklésébe kezdek. Egyszerűen azért, mert anyákhoz szólok, olyanokhoz, akiknek életéből, lelkéből lelkedik az új élet, és akiknek kezében bontakozik, fejlődik a sudár hajadon és a deli ifjú; olyanokhoz szólok, akiknek lélekkiradásából gazdagodik, nemesedik és dús kalászt hozó lesz a magyar ugar... Az anyákhoz szólva az érdekel engem, hogy és mint állhat a magyar anya hivatásának olyan magaslatán, hogy Istentől küldött szent hivatását méltóan betölthesse.

1. Éljen magas szempontok szerint.

Aki az embereket a belső értékelés mérlegére veti, az a legkisebb számmal jelzi a méterekben és súlyokban legnagyobb kifejezhető, de az életnek teljesen anyagias síkján mozgó élő embert. Nagyobb értéknek mondja már a szellemi, az intellektuális életnek szintáján mozgó „homo sapiens”-et. Ennél is többnek ítéli a művészi szépet élvezni és teremteni tudó lelket. Még nagyobb tisztelettel hajlik meg az erkölcsi viszonylatok szerint élő, belső harmóniát teremtő egyéniség előtt. De az élet teljességét abban tiszteli, akiben az életvonalak kihúzódása a parabolikus és hiperbolikus vonal irányában a végtelenség felé tendál. – Az igazi ember az, aki a belső világában érzi, hogy az Istentől jött és a vágyainak szárnyán messze szállva a végtelenség korlátjain át az Isten felé tör. Az ilyen ember látókörét sem a szűk keretek, sem a hegyek és völgyek, sem a horizontnak ködös, szürke leple nem határolja. A magasságokból való letekintés azonban eltörpíti a világ hegyóriáit és sziklaszakadékeit, de végnélkültre bontja ki az örök világok csodás perspektíváit... Az ilyen ember az élet művésze, a szent. Az ember sarkpont, amely a lélek teremtő erejével maga körül fordítja, színezi a világot, önmagát pedig az örök világok központjából, Istentől nyert erővel, fénysugárral övezve az örök élet világa felé lendíti. Megismétlem a szót: ez az ember a szent ember. A külső forma: mélázó arc, szimbólumként rajzolt lilium, az örök élet dicsőségét jelző gloriola csupán művészi elgondolás, amely az anyagi keret, a test felett aratott lélekdiadalt akarja érzékíteni. Valójában azonban a szent, az életművész a földi korlátok közt mozgó, az élet hullámverésében élő, életenergiát szívó és árasztó embertestvér, aki test a mi testünkben, vér a mi vérünkben és lélek az Isten kiáradó kegyelméből. Nálunk, egyszerű embertestvéreinél annyival több, hogy magasabb szintjáról szertenéz, istenibb tekintettel mérő és kegyelemtől telítetten élő; végül is annyival több, hogy benne az isteni elgondolás tökéletesebb embert állított soraink közé. – De kérdelem, hogyan termelődnek ki a szentek? Az isteni kegyelem csodás kiáradása-e csupán, vagy az emberi életnek, családnak, édesanya gondozó szeretetének munkája egyaránt? – Nem boncolgathatjuk azt, ami az Isten szent munkája. Az emberi szem homályos, értelem nem hatolhat be Isten terveibe és különleges adományszórásába. Hogy kit milyen talentummal indít útnak, hogy kit mennyi kincsel halmoz el, ez a mi szent Atyánk rejtélyben maradó nagy kegye. De vizsgálódásom tárgyává tehetném azt: mennyit adhat az élet szent teremtő munkájához a szerető szívű gondos édesanya.

2. Termelje az új hajtást Isten terve szerint.

a) Hozza a tiszta vért, a tiszta testet, az erőteljes életfeltételeket. – A forrás vize a kibuggyanás szent percében kristályosan feltörő. A szennyes vizek lápokból erednek. A miazmákkal telített mocsárperek pedig nem lesznek éltetőivé embernek, állatnak egyaránt. A magyar édesanyáknak meg kell érteniük – és azt hiszem, ez a „Szent Imre Jubileumi Év” egyik alapgondolata –, ha vérben, testben, lélekben tisztult nemzedéket indítanak a magyar jövő felé, akkor valószínűleg az Isten tervezte új élet teremtését. A föld forrásainak nem adatott meg az a hatalom, hogy tudatos munkával készítsék elő a föld mélyéből előtörő vizek tisztaságát; de a föld asszonyainak, az Éváknak, a magyar nőknek is Isten kegyelméből megadatott az a lehetőség, hogy tudatos, tiszta leányérettel, lemondó, tisztaságért önmegtagadó életet vállaló előkészülettel tegyék lehetővé a tiszta vérnek a kiáradását.

b) Adja továbbá a meleg, ideális otthont, környezetet, fészket, ahol édesanya szárnya alatt induljon meg az öntudatra ébredés csodás munkája. Isteni elgondolás az, hogy az újszülött ember minden földi élőnél tehetetlenebb. Egyszerűen azért, mert nem magára hagyva és nem magától akarja kibontani a gyereke ember életerejét a Mindenható, hanem az édesanya gondjába, lelkének szeretetébe fekteti le az új életnek égi követét. Az sem a véletlen játéka, hogy a kis gyermek lelke mindenre reagáló, mindent felfogó érzékeny „lemez”. Egész világosan kiérezni ebből, hogy az isteni terv szerint az édesanyák feladata, hogy állandó és közvetlen ráhatásuk kiverődjék minden gyermek életén. Én tisztelen a gyermekeket gondozó „bonne”-okat, de csak az édesanyák kezét csókolom meg, mert az első talán csak segítő lehet csupán, a másik az Istentől rendelt szent nevelő. Nem tudom elgondolni, hogy az életművész, a szent ember kialakításában nagyobb szerep jusson a fizetett alkalmazottnak, mint a Mindenhatótól rendelt édesanyának. Mégpedig azért, mert nem nézhet melegebb szemmel, nem szólhat csengőbb nyelven a bontakozó gyermekhez senki és semmi, mint az édesanyának meleg tekintete, ajkának csodás, meleg szeretettől átjárt melódiája.

3. Adjon tovább szempontokat, vallási, erkölcsi, hazafias eszményeket.

Azt is mondhatom: tűzzön ki csillagokat, ragadja meg a Teremtő csodás világából a legfényesebb napokat, azokat tűzze ki a gyermek elé. A fénypontoknak az a természete, hogy vonzzák a gyermek-ember tekintetét. A gyertya fénye, a pislákoló mécs, a halvány holdvilág úgy hat a gyermekre, hogy kezével utána kap, szemével kíséri, mert birtokolni akarja. Az ember az élet fejlettebb korában is világító pontoknak nézi az eszményeket, és azok felé fordítja élete útját. Az ember életében eszmény az életművész, a szent ember; eszmény a hazának szolgálatot tevő önzetlen férfi, vagy egri nő, de örök eszmény a mindenható Isten, aki Krisztus alakjában a földi életet élve rózta Galilea és Judea földjét. Amelyik édesanya a serdülő gyermek elé az életnek ilyen eszméit tüzi, az a harmadik nagy adományt adja gyermekének, amely életkincsen a legtökéletesebb életművészet kialakítását szolgálhatja.

4. Végezetül és utolsónak adja a jó édesanya a gyermek egész életfolyásán át a szükséges eszményi környezetet.

A miliőről azt mondják, hogy a felnőtt koron át végig befolyásolja az embert. A jó édesanya tehát az óvodától kezdve, iskolák évein át, a férfiú vagy hajadon serdülő szent idejében is úgy övezzé gyermekét a világ adataival élő emberek társaságával, hogy ezeknek ezeroldalú befolyásolása mindig a tökéletesebb ember kibontakozását szolgálja. Jól tudom én azt, hogy ez a kincs nem áll minden pontban az édesanya rendelkezésére. De a szent kötelességnek tudata százszor több lehetőséget biztosít, mint a „nem tehetem” gondolattal való mentegetődzés ellanyhulása.

Bef.: Az élet művészenek, a szentnek kialakulása tehát emberi szempontból az édesanya fent felsorolt munkájával indul meg. Az az édesanya, aki ezekből a munkákból részt kíván, az a Mindenható tervének nemcsak eszményi végrehajtója, hanem tudatos, áldozatos életté varázsolója. Jól tudom én azt, hogy a szentek galériája a kivételes emberek felsorakoztatója. Még a tudomány Pantheonjába is csak ritka ember kerül. Az életművészet legtökéletesebb csúcspontjára a kivételes ember emelkedik. De a földi lapályoktól az örök élet magaslatáig beláthatatlan lejtő húzódik. Ezen a lejtőn kell elhelyezkednie az emberek millióinak. S a lapályok csordaemberét erre a magaslatra kell útnak indítani. Minél több ember járja a szent hegyek világát, annál több kapja emberi erőfeszítés mellett az Isten oly kegyét, amelynek erejével az életművészet csodás hegycsúcsára emelkedik. – Szent Imrét ezen a magaslaton látom. A magyar ifjúságot maga köré hívja. A magyar anyákat pedig arra buzdítja a jubileumi szent évben, hogy ezeknek az ormoknak útjársára lássák el a lelkükből lelkedzett gyermeküket a tökéletes életlehetőség legértékesebb kincseivel.

* *

– A most következő beszédvázlatok az **Úr Jézus életének fénybevonása első sugárvetését** érintenék.

Valójában arra akarnánk rámutatni, hogy az Úr rejtett életében is vannak olyan mozzanatok, amelyek személyének fenségét villantják elem. Ezek a következőképpen tárgyalhatók; az Úr rejtett életére való fényvetés gondolata imígyen részletezhető: Az „Epifania” hetét éljük. Az Istenember megjelenése az egész nyolcad jellege. Folytassuk ezt a gondolatot olyan formában: égi fényt hoz számunkra. A földreszállt Isten csodás megjelenése legyen égi fényvetés a mai ünnepen a földreszállt „Egyszülött” rejtett emberi életére. – Hogyan él az isteni Gyermek és hogyan éljen az Isten felé törő és „istenivé” nemesedésre hivatott, földön zárandokoló embergyermek? Ennek gondolatai azután a következők sze-

rint foglalhatók beszédtetelekbe.

1. beszéd: Betlehemi Gyermek – egék Ura?

(Dogmatikus beszéd: Jézus személye)

Bev.: Betlehem és Názáret emberalakban, a fejlődő alakjában mutatja Jézust, Mária Fiát. – De ki-
verődik-e rajta már gyermekkorában valami az éghez tartozó valóságból?

1. Kicsi gyermeket látunk...

- a) Pólyában – Betlehemben.
- b) Menekülő úton – Egyiptomban.
- c) Tizenkét éveset a jeruzsálemi úton és a templomban.

2. Egyes mozzanatban égi fényvillanást észlelünk.

- a) Betlehemi jelenségekben.
- b) Álomlátás nyomán való menekülésben.
- c) A templom keresésében és a nép véneinek tanításában.
- d) Az elejtett és némileg súlytalannak talált nyilatkozatban: „Nem tudtátok, hogy Atyám házában kell lennem?” (Lk 2,49).

Bef.: Mindez első sugárvetés, amely szerint a csodák világát hozza a „názáreti ács Fia”!

2. beszéd: A Szent Család öröme – emberiség Üdvözítője

(Erkölcsei beszéd: Jézus küldetése)

Bev.: A názáreti ház az emberi családnak Isten terve szerinti alakja. Ebben a szülők Isten rendelt-
jei, és a Gyermek – Isten Egyszülöttje. – De kérdés a Szent Családban: vajon milyen Küldött a „názá-
reti ács Fia”?

1. Istentől küldött – életöröm.

- a) Mint minden gyermek.
- b) Jövőt hordozó élő Kérdőjel, mint minden gyermek.

2. Embercsalád öröme küldött – égi Öröm.

- a) Messiási hivatása rajzolódik.
- b) Megváltó működése sarjadoszik. Templom a háza, – égi a tanítása.

Bef.: A Szent Család Napja – az embercsalád egyetemének örök boldogság hajnalhasadása.

3. beszéd: Angyali énekek – evangélistai szavak

(Dogmatikus beszéd: A Betlehemi Kisdéd)

Bev.: A költők szerint egék muzsikálnak, ha ember születik a földre. – Tagore szerint: az újszülött
Isten követe, aki azt hirdeti, hogy Isten még mindig szereti a világot. – Az evangéliumi Mester tanítása
szerint pedig az igazság: „Az asszony, amikor szül, szomorkodik, mert eljött az órája, de amikor meg-
szülte gyermekét, már nem emlékszik gyötrelmeire, mert örül, hogy ember született a világra” (Jn
16,21). – Kérdés lehet: vajon ilyen örömet jelentett-e a betlehemi Kisdéd?

1. Angyali énekek többet hirdetnek.

- a) Ma született az Üdvözítő.
- b) Ma teljesült Izaiás látomása.

2. Sugalmazott evangélisták isteni Küldöttről szólnak.

- a) Akiről beszél a múlt.
- b) Akiről szól az Úr.
- c) Akiben valósul az isteni terv.

Bef.: A „Gyermek” születése mindenkinek öröme és boldogsága.

4. beszéd: Örök Bölcsesség – növekedő emberi bölcsesség

(Erkölcsei beszéd: A növekvő élet)

Bev.: Drága, kicsi betlehemi Gyermek, mikor nyitod ajkadat emberi hanggal égi beszédre?

1. Növekedsz-e a természet törvényei szerint – emberi bölcsességben?

- a) Az **emberi** élet fejlődő folyamat.
- b) A fejlődő folyamat – fejlettebb élettartalom.

2. De bővelkedsz-e – Isten voltod szerint – minden bölcsességben?

- a) A Bölcsesség könyve és János 1. fejezete szól Rólád...
  - b) A „tanító” életed és szavad (jeruzsálemi templom) igazol Téged.
- Bef.: Megszólalsz életeden át – később ajkadon keresztül.

5. beszéd: Az emberi Gyermek – isteni Gyermek

(Dogmatikus beszéd: Jézus – az Istenfia)

Bev.: Az Ószövetség harsonája a születendő Messiás megrajzolása. Fenségesen zúg bele a várakozó ember lelkébe, amikor ezt hirdeti: „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme. Növekszik majd uralma, s a békének nem leszen vége; Dávid trónján és országa fölött fog ülni, hogy igazságos ítélettel megerősítse és megszilárdítsa mostantól fogva mindörökké; a seregek Urának féltő szeretete műveli majd ezt!” /Iz.9,6-7/. –De hogyan jelenik meg a Csodálatos?

1. Embertestvérként alázódik és mutatkozik az embernek.

- a) Ez a próféták szava. Dávid, Dániel ezt zengi.
- b) Ez a látó pásztorok, királyok és Simeonok tapasztalata. Ezt írja le az evangélista kinyilatkoztatást adó igéje.

2. Isten voltával – üdvözítő Szeretete legyen az embernek.

- a) Embert – ember segíthet. Ez a személyes szeretet kapcsa.
- b) De embert – csak Isten üdvözíthet. Ez a végnélküli életet biztosító Szeretet túlcseréje.

Bef.: Ószövetség előrevetett fénye életet biztosít. A betlehemi Kisded égi hivatásának sugárkévébe övezése.

6. beszéd: A Gyermek – a környezet nevelője

(Erkölcsi beszéd: A Gyermek sugárzó ereje)

Bev.: A kicsi gyermekek állandó igényesei a szülők és felnőttek gondoskodó nevelésének. De lehet és lesz-e tanító nevelő a kicsi gyermek a felnőttek világában? – A szenteknél (szt. Margit) olvassuk ezt. – És a betlehemi Kisded?

1. Gondozott Kincse az áldott szülőknek.

- a) A Szűzanya várva várta.
- b) A názáreti otthonnak öröme és boldogsága.

2. De állandó tanítója az őt gondozóknak.

a) Otthonának életpéldája. „Jézus pedig növekedett bölcsességben, korban és kedvességben Isten és emberek előtt” (Lk 2,52).

b) Templom bölcséinek tanítómestere. Szt. Lukács ezt írja: „Három nap múlva ráakadtak a templomban. Ott ült a tanítók közt, hallgatta és kérdezte őket. Hallgatói mindnyájan elámultak értelmességén és feleletein” (Lk 2,46-47).

c) Születése percétől emberek Tanítója. A betlehemi szegénység... A rejtett élet visszahúzódása és gyűjtése tanító erejének... A tudatos készülődés és munka. Fizikai és szellemi munka... A pusztába vonuló előkészületek... a magány ereje...

Bef.: Tanítónk vagy Jézus egész életeden át, és mi hűséges tanítványaid akarunk maradni – egész életünkön át.

* *

– Majd a következő néhány beszédvázlatot közöljük a **jeruzsálemi útról** és a **templomban maradás** értelméről. Csak azért keveset, mert ezek a későbbiekben következnek...

1. beszéd: Az áldozatokra készleges Messiás

Bev.: Az isteni törvény ereje.

1. Jeruzsálem: áldozat-oltárhoz zarándokol.

- a) Mindenkire törvény az útjárás.
- b) Ő is hódol az isteni parancsnak.

2. Az örök áldozatra előkészül.

- a) Engedelmisség az útja.
- b) Áldozatosság a prelúdiuma.

Bef.: Az áldozatra készülő Mester is hódol az előképző törvény előtt.

2. beszéd: Szülők és rokonok között

Bev.: Hol van a kis Jézus?

1. Köztük éli gyermekkorát.

- a) Csecsemő élete – Betlehem.
- b) Menekülési idő – Egyiptom.
- c) Nevelkedési idő – ázárlet.

2. De tőlük szakadozva kezdi isteni munkáját.

- a) A szülőktől elszakadt az úton.
- b) Az égi Atyához fűződik a templomban.

Bef.: Égi Atyjánál.

3. beszéd: Hol lehet a betlehemi csoda Gyermeké?

Bev.: Keressétek!

1. Atyja az ég Ura.

- a) Ő tudja.
- b) Szülei hittel élik.

2. Otthon az Úr temploma.

- a) Lelke – örök Templomban, az Atyjával él.
- b) De földön is – Atyja templomában él.

Bef.: Atyjánál találjátok!

4. beszéd: Gyermek a kora – isteni a bölcsessége

Bev.: A Gyermek ember is és Isten is!

1. Tanítja, amit nem tanult.

- a) Hiszen gyermek...
- b) Hiszen iskolán kívül él...

2. Mert tudja, amit tanít.

- a) De égi Bölcsesség a valósága.
- b) Belőle árad az igazság teljessége.

Bef.: Végül is mi ez? Ráutalás arra, hogy Isten Fia jár köztetek, akiről méltán mondja az evangélista: „És az Ige testté lett, és közöttünk lakott” (Jn 1,14).

* *

Beszédláncok

Most olyan beszédlánc-vázlatokat adunk, amelyek inkább csak gondolatokat ébresztő céllal kógotatnak.

I. beszédlánc címe: Szűz Anyánk zárt Szívének titkai

Ennek a beszédláncnak az volna a célja, hogy a Szent Szűz lélekszentélyének feltárása az emberek szeretetének fokozódását hozza az emberek számára.

1. beszéd: Az Istenanyaság titka

Bev.: Elmondható a lélekmélységek bölcséleti alaptétele: minden élmény tudatalatti felhalmozódás.

1. Angyal hirdette a nagy titkot.

2. Szent Szíve alatt hordozza a Titkot.

Bef.: Fejtegetendő, hogy nagy a Titok, nagy a hordozó.

2. beszéd: A Megváltó szenvedéseiben való részesedés titka

Bev.: A jövő áldozata a jelen titka...

1. Ő a legboldogabb Anya.

2. Ő a legfájdalmasabb Anya.

Bef.: Adja ezt a gondolatot: Szent Fiához hasonlóan egész életén át a „mártírok Királynője”!

3. beszéd: Az emberek iránti szeretetének titka

Bev.: Szóljunk a szeretetről mondván, hogy kiárad sokakra, de a Szent Szűz „corredemptrix” élete miatt mindenkire.

1. Emberekért szülte a földre Isten Fiát.

2. Emberekért áldozza anyai fájdalmát.

Bef.: Ezért fordulunk hozzá gyermeki bizalommal!

4. beszéd: A megdicsőült örömeinek titka

Bev.: Vegyük a boldogok, jövőt látók öröméből: érdemes áldozatot hozni.

1. A megváltandókért élte földi életét.

2. A megdicsőültekkel éli végnélküli életét.

Bef.: Lehetne ez a gondolat: így az áldozatos élet diadalba lendül és öröme csendül.

*

II. beszédlánc címe: A család ünnepei

Ennek a beszédláncnak az volna a lényege: a földi család ünnepeinek olyan beállítása, hogy azok élményként neveljék és irányítsák a katolikus családokat.

1. beszéd: Esküvő – az életszentély tűzlobbantása

Bev.: Beszéljünk a nagy kezdet jellegéről. Lényege: ez minden pillanatban érezteti hatását.

1. Egyéni életalakítás feladata – befejezve.

2. A jövő szolgálat szentsége – Isten áldásával kezdve.

Bef.: Szent, kegyelmi tüzet ad az Isten. Ezt lobbantom fel otthonomban is.

2. beszéd: A születés – az új életmécs gyújtása

Bev.: Úgy, hogy az emberi életet Isten országa küldötte életmécshez hasonlítjuk.

1. Embercsalád lélektüze új gyertyát gyújtott.

2. „Életgyertyánk” lobbanása otthonunknak fénysugárt adott.

Bef.: Ilyen fény mellett boldog, derűs, csillogó a családi élet.

3. beszéd: Az első szentáldozás – Isten jelentkezése

Bev.: Folytassuk a fény hasonlatát. A gyermek ruhája fehér... Arca fénylik... Miért? Várja a Mes-

tert!

1. Keresve keres az ember.

2. Örömmel jön az Isten.

Bef.: Még emlékképe is élmény... Hát még maga a szent tény!...

4. beszéd: Az új családalapítás a jövő élet prelúdiuma

Bev.: Itt a családból távozó életének irányáról kellene szólni.

1. Serdülőből ifjú és erőt hordozó léssen.

2. A tiszta ifjú életéből családi fészkek készül.

Bef.: Így kezdődik újra az élet szép eseménysoara.

*

III. beszédlánc címe: A szempár csodás fényvetése

Tárgya lenne az a csodalátás, ahogyan az ember családi élete szemlélhető. Valóságban derűlátás kérdése ez és a sötét rémlátás elűzése. Fényszórás és ködűzés.

1. beszéd: Ahogyan a szülők szeme lát

Bev.: Sokan „elfogultaknak” mondják a szülőket, pedig a szeretet izzó tüzében látók. – A tárgyalás feleljen erre igenlőleg.

1. Szerintük a gyermekük a világ szépe.

2. Lelkükben a jövő drága reménye.

Bef.: Ne higgyük, hogy ez nincs így! Legalábbis ilyené nevelendő. Tehát szent feladatot diktál még a „túlzott látás” is!

2. beszéd: Ahogyan égi Atyánk szeme figyel reánk

Bev.: Égi „szemek” is ügyelnek reánk.

1. A Teremtő szeretete pihen rajtunk.

2. A gondviselő Atya lelke lakik bennünk.

Bef.: Ez a látás – éltető látás.

3. beszéd: Ahogyan égi Anyánk szeme sugárzik felénk

Bev.: Anyánk lett – a Golgotán.

1. Megváltásban osztályos.

2. Gondoskodásban áldozatos.

Bef.: Anya lelke mindig a fiúval érez...

4. beszéd: Ahogyan a „szent szempárok” átalakítják az életet

Bev.: Ezek a „látó szemek” nemcsak észlelnek, hanem éltetnek is.

1. Segítő erőt és kegyelmet küldenek az embernek.

2. Így azután tevékeny munkára serkentik a lelkeket.

Bef.: Íme, a fényvető nézés, amely dinamikában segítő és lendítő erőközlés.

*

IV. beszédlánc címe: Az emlékezés birodalmában

Ennek tartalma az lenne, hogy a családi életből megmaradt emlékek állandó kísérőként szegődjenek mellénk. –Nagyon természetes, hogy a beszédlánc fűzésnél arra kellene törni, hogy a jó emlékek

kis értéke erősíttessék, a rosszé pedig gyengíttessék. Az utóbbiak helyét foglalják el a jelen jó hatásai.
– Ez is derűlátó szemszögből tárgyalandó. Miért? Mert az **Evangélium csendítése** a mi kötelességünk!

1. beszéd: A család birodalma

Bev.: Ez volt a mi otthonunk.

1. Innen indultunk.

2. Földi örömökre ide térünk.

Bef.: Írjunk le egy karácsonyesti **hazatérést**...

2. beszéd: A család „szentképei”

Bev.: Lélekben is gyülekeznek a „szentképek”...

1. Az édesapa képe.

2. Az édesanya képe.

3. A testvérek képe.

Bef.: Nem képtár a lélekszentély, hanem szeretetet izzító tűzhely!

3. beszéd: A nagy élmények

Bev.: Élmények együttese az emberi múlt.

1. Testi és lelki életünket érintő események.

a) Egészség.

b) Tragédiák.

c) Lelki hatások, tudás, ösztön stb.

2. Szellemi életünket telítő kegyelmek.

a) Első áldozás.

b) Szentségi hatások.

c) Családi lélek-ünnepek.

Bef.: Ezek a lélektartály éltető olajkorsói.

4. beszéd: A közösségi élet hagyományai

Bev.: Szélesebb kör az ember életköre, mint a család.

1. A rokonok és ismerősök köre.

2. Az emberiség egyetemességének köre.

Bef.: Ezek is adnak, ezek is várnak.

* *

– Most szinte csupán **tételt** megnevező rövidséggel közlünk beszédlánc vázlatterveket.

I. beszédlánc címe: A családi szentélyek

1. beszéd: Mi a család?

Bev.: A mi családjunk köre...

1. Életközösségek.

2. Életforrások.

Bef.: A mi családjunk növekedése...

2. beszéd: A Szent Család egyszerűsége

Bev.: „A családi kör”...

1. **A testi munka népe.**
2. **Az életigénytelenség mintaképe.**
Bef.: A lélek nagyszerűsége.

3. beszéd: Az omladozó tűzhelyek

- Bev.: Róma ledőlt...
1. **A legszentebb tűzhely a család.**
  2. **Kormos pusztulása – szertezilálódás.**
Bef.: Ez a nemzet sejtje...

4. beszéd: Az ellenséges támadások

- Bev.: Emberi „agyalmányok”...
1. **A szellem ellensége támad.**
  2. **A lélek igényese védekezik.**
Bef.: Isteni megvilágosítások...

5. beszéd: Az örök életforrás

- Bev.: Isten – minden!
1. **Isten indított.**
  2. **Ember továbbfejleszt.**
Bef.: De az Istennel! Ezért szent!

*

II. beszédlánc címe: A lélekfejlődés Isten adta fészke

1. beszéd: Az otthon varázsló ereje

1. **Ide húzódunk.**
2. **Onnét kapunk.**

2. beszéd: Az édesapa arcéle

1. **Dolgozó.**
2. **Alázatos sugárzó.**

3. beszéd: Az édesanya bársonyos keze

1. **Táplál.**
2. **Véd.**

4. beszéd: Az állandóan zsongó hangok

1. **Rossztól óv.**
2. **Jóra int.**

5. beszéd: A felfigyelő és engedelmes gyermek

1. **Fut a szülő felé.**
2. **Hódolatosan – a szülő elé.**

6. beszéd: Az Isten terve szerint fejlődő gyermek

1. **Bölcs.**
2. **Engedelmes.**

*

III. beszédlánc címe: A „legszentebb életkeret”

1. beszéd: Ahonnét jöttünk
  1. Testünk jó szüleinktől.
  2. Lelkünk az ég Urától.
2. beszéd: Ahol élünk
  1. A család kenyerét szeljük.
  2. A család szellemét lélegezzük.
3. beszéd: A család légköre
  1. Áldozatos szeretetet lehel a szülő.
  2. Odahajló készséget mutasson a gyermek.
4. beszéd: A család ősi gravitációja
  1. Centripetális – amíg együtt élnek.
  2. Centrifugális – mikor „új törzs” alapítására törnek.
5. beszéd: Meddig tartanak ezek a szálak?
  1. Erős szövésűek az „első családban”.
  2. Tartósaknak kell maradniuk az „új családban” is.
6. beszéd: Az örök életben sem „elszakadók”
  1. Isteni kapocs a születés.
  2. Isten terve szerinti az örök egybetartozás.

* *

– Végül csak **beszédcímeket** sorolunk fel, amelyek láncba fűzhetők ilyen főcímmel:

Mindig azzal, akihez tartozunk!

1. beszéd: Az életviszonylatok szövevénye
(Végtelen – véges)
2. beszéd: Az őseredet forrása
(Isten)
3. beszéd: A család, mint közvetlen életlendítő
(Isten terve – élet forrása)
4. beszéd: Az emberiség, mint az emberélet széles kerete
(Ember – emberiség)
5. beszéd: Egy az Isten mindenkiért!
(Isten – Atya)
6. beszéd: Minden egyes ember Istenért!
(Minden Istenért!)
7. beszéd: Egy mindenkiért és mindenki egyért!
(Közösségi kapocs szentsége)
8. beszéd: Mindig az örök Egyért!
(Végül minden mindig és elsősorban: Isten dicsőségéért!)

* * *

B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgiához” írt beszédek

1. (Introitus) beszéd: Az életkezdet csodája...

„Ujjonghat az igaznak atyja; ki bölcslet nemzett, örömét lelheti benne. Örvendjen tehát atyád és anyád, vigadjon, aki szült téged!” (Péld. 23,24-25).

Bev.: A Szent Család ünnepe az életkezdet csodájával kapcsolatos gondolatokat ébreszti bennünk. A betlehemi otthon jellegét is értelmezni kell, mert a köznapi életkereten túl jelentkező égi hangok egészen különlegesnek hirdetik a kicsi családi kört. – Kicsoda ez a Kisdod?

1. Az Úr Egyszülöttje a betlehemi Kisdod.

Látszatra egy a sok közül, isteni kinyilatkoztatás szerint Egyetlen az emberek között.

a) Próféták hirdetik eljövételét és hivatását. „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6).

b) Angyalok jelzik fogantatását és születését. „Az (angyal) bement hozzá és így köszöntötte: „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Az úr veled van. (Áldottabb vagy te minden asszonynál.)... Méhedben fogansz és fiat szülsz. Jézusnak fogod hívni” (Lk 1,28 és 31). „...az angyal bátorította őket: „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,10).

c) Az ég Ura jelzi életének valóságos tartalmát. „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok” (Mt 17,5).

2. A megtestesült Ige – a betlehemi gyermek.

De amikor ilyen módon látjuk és halljuk életértékét, akkor további kérdés marad: kicsoda Ő a földi vonatkozásokban? A felelet ez leszen:

a) A megtestesült Ige. „És az Ige testté lett és közöttünk lakott” (Jn 1,14).

b) A megváltást szolgáló isteni terv – élő Báraanya. „Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhot leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,7). „Nézzétek, az Isten Báraanya! Ő veszi el a világ bűnét! Ő az, akiről mondtam: Utánam jön egy férfi, aki nagyobb nálam, mert előbb volt, mint én” (Jn 1,29-30).

c) Az isteni tanítás szerint emberi természetet magára öltő isteni Személy. Istenember. „... Tehát te vagy az Isten fia? „Én vagyok”, felelte...” (Lk 22,70-71).

Bef.: Így mi az igazság? Az Istenatyánk Egyszülöttje, aki az emberiség Üdvözítője.

2. (Introitus) beszéd: Mater Christi

(Dogmatikus beszéd: Kicsoda a Szent Szűz?)

Bev.: A betlehemi otthon központja az isteni Gyermek, ki Édesanyja ölén éli földi életét. – De ha kérdeztük az előbb, hogy kicsoda Ő, akkor kérdezzük most: kicsoda az Édesanya?

1. Mater generans filium.

A szó teljes értelmében – Édesanya. Fogant, hordozta és szülte drága Gyermekét. – Az isteni Gyermek megtestesülésének állomásai isteniek.

a) A Szentlélek fogantatta. „Az angyal válaszolt: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el. Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz” (Lk 1,35).

b) Szepelölten hordozta. „Áldottabb vagy te minden asszonynál és áldott a te méhednek gyümölcse!” (Lk 1,42).

c) A Szűz Anya szülte. „Hat hónap múlva elküldte Isten Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába egy szűzhöz. A szűz egy Dávid családjából való férfinak, Józsefnek volt a jegyese és Máriának hívták” (Lk 1,26-27). „...Megszülte elsőszülött fiát, pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson” (Lk 2,7).

2. Mater generans personam divinam.

De az Édesanya Gyermeké – isteni Személy. Természete emberi és isteni. Azért tanítja az Egyház:

valóságos ember (test és lélek) és valóságos Isten. – Kicsoda tehát az Isten Anyja, Mária?

a) Az Egyház élő tanítása szerint (Efezusi Zsinat) valóságos Isten-embert szült (idézni a zsinat döntését!!!).

b) Ezért az ő életrajza: Isten Anyja, Mária. De úgy, hogy Isten nem volt előbb? Istenemberként nem! Ily személyes léte az Istenanya szülöttje.

Bef.: Ezért tiszteljük kiváltságosan a Szent Szület.

*

1. (Oratio) beszéd: A könyörgők reménye

(Pedagógiai beszéd: Mit tanultok a Szent Családtól?)

Bev.: Régi mondás: holtig tanuljon az ember! – De kitől és mit? Mindenkitől lehet tanulni. Fel kell figyelni és el kell sajátítani azok jótulajdonságait. – A mai szentmisében mit kérünk a Szent Családtól?

1. Azt, hogy tanuljunk Tőle!

Tanulásom módja:

a) Megfigyelés. „Boldog az az ember, ki hallgat reám, és ajtómnál virraszt naponta, és őrzi ajtóm félfáját” (Péld. 8,34). – Mit látok? Áldozatos szegénységet és munkát! „...Megszülte elsőszülött fiát, pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson” (Lk 2,7).

b) Lemintázás. Mit tegyek? Nyomukon járjak. „Szülei évről-évre elmentek Jeruzsálembe a húsvét ünnepére” (Lk 2,41).

2. Hogy élhessek Vele!

Ez már a lélek közvetlenebb kapcsolata.

a) Megindulás – a részleges életeszmények mintázása (szegény, munkás élet és áldozatos, hűséges, vallásos odaadás). – Ezek példákban is bemutatathatók!

b) A megvalósítás – az isteni élet szolgálata. – Így Hozzá kerülünk a szentek egyességének lélek-kapcsán, és így Vele élünk az isteni kegyelem szent egybeforrásával.

Bef.: Kérve kérjük ezt és bizakodó reménnyel reméljük, hogy vesszük ezeket!

2. (Oratio) beszéd: A Szent Család tagja

(Misztikus beszéd: Mindig a Szent Családdal!)

Bev.: A misztikus lelkek titokzatos módon élnek az Úr Jézussal. Az Írás így mondja: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). – Mikor élhetünk és hogyan a Szent Családdal?

1. Már a földi életben –lélekben. Igen! Lélekben!

a) Odaszüremkedünk isteni testvérünk mellé.

b) Mindez lelki törtetés és ajándékozás.

2. Az örök életben – valóságban.

A valóság azután – az örök élet világában történik.

a) Ott valóságos testvérei leszünk Jézusnak. „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34).

b) Így Édesanyánk lesz a Boldogságos Szűz Mária.

c) Égi Atyánk atyaságában pedig egy család leszen az emberek egyeteme.

Bef.: Misztikusnak vágya és törtétese –az élet valóságos tartalma és értéke: „... hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

*

1. (Graduale) beszéd: Lakóhelyem szentélyed legyen

(Erkölcsei beszéd: Az ember otthona)

„Egyet kérek az Úrtól, azért esedezem: hadd lakjam az Úr házában éltemnek minden napján, hadd lássam az Úr pompáját, hadd látogassam templomát” (Zsolt. 26,4).

Bev.: A természetlények barlangokban, hasadékokban vagy maguk építette fészekben húzódnak

meg. A ház az ember otthona, ahol a családi szentélyben pereg le az ember élete. – Milyen legyen ez az otthon?

1. Családi szentély – életotthon.

Az élet Isten adta ős sejtje és kerete a családnak. – Mi ennek a szent életterülete?

a) A természetes élet védő szentélye.

b) Az életforrásozás szent ligete. „És megáldá őket az Isten, és mondá: Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtások uralmatok alá...” (1Móz. 1,28).

c) Az életbontakozás szent otthona. „Hozzon elé a föld élőlényt, faja szerint: barmot, csúszómászót s szárazföldi vadat, faja szerint” (1Móz. 1,24)... „...Így már nem ketten vannak, hanem csak egy test. Amit tehát Isten egybekötött, ember szét ne válassza” (Mt 19,6). „Ezért hagyja el az ember atyját és anyját, feleségéhez csatlakozik, és a kettő testben egy lesz” (Ef. 5,31).

2. Lélekszentélyem legyen a Te otthonod.

És mi ez? Még nem minden. Nagyobb vágya is van az embernek. Ennek tartalma: Istent akarjuk örök lakónak. – Hogyan megy ez végbe?

a) Léleketthonunk legyen tiszta. Itt már erkölcsi tisztaságot értek. Valósuljon meg az Írás szava: „Készítsétek elő az Úr útját! Egyengessétek ösvényeit!” (Mt 3,3).

b) De legyen azután – Isten kegyelmének televénye. „Kegyelme jóvoltából azonban ingyen történik megigazolásuk Jézus Krisztus megváltása által” (Róm. 3,24). „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5).

c) Végül legyen a kegyelem televényfakasztotta erényvirágokkal ékesített. „De Isten kegyelméből vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).

Bef.: Így otthonom a családi szentély, de Isten háza az én lélekszentélyem.

2. (Graduale) beszéd: Lélekszentélyem legyen a Te lakóhelyed

(Erkölcsei beszéd: Lelkünk lakója: az Isten) (Ez a beszéd az előző gondolatnak kissé átírt alakja)

Bev.: Az Írás fenséges dalt zeng az Isten lakta házak dicsőségéről. „Te, az Úr, kiválasztottad ezt az épületet, hogy a te nevedet szólítsák benne, és az imádság és könyörgés háza legyen néped számára” (1Mak. 7,37). De a próféta arról a templomról zengi jövődölését, ahol megjelenik az Üdvözítő. – Hát a mi lelkünk milyen?

1. Kegyelmevel készíti hajlékká lelkünket.

Az Úr kezeműve a lelkünk, és lélekadomány a isteni természetünk.

a) Ő teremti a lelket, mégpedig saját képére. „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, Isten képére teremtette, férfiúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27).

b) Ő gazdagítja a lelket. Mégpedig isteni természet adományozásával. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

c) Ő segíti az embert, hogy értékesítse az égi ajándékokat. Eredménye: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

2. Személyével veszi birtokába életünket.

Amit azután előkészített és emberlélek munkájával kidolgoztatott, azt végül birtokába veszi az égi Atya.

a) Kisajátítja a Maga számára. De ez a kizárólagosság – a bűn kizárása és az isteni ember boldogítása. Tehát nem veszteség. „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbenem és én tibennetek” (Jn 14,20).

b) Otthonná teremti a Maga számára. De ez sem az emberszemély kizárása, hanem az Isten fiának atyai boldogítása. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). Ez az igazi birtokbavétel.

Bef.: „Bizony, titokzatos Isten vagy te, Izrael Istene, megszabadítója!” (Iz. 45,15). – Az Úr titkos Lakónk és észlelhető boldogságunk!

*

1. (Offertorium) beszéd: Az Istenhez megyünk

(Erkölcsei beszéd: Istent keressük)

„Amikor elteltek a mózesi törvényben megszabott tisztulás napjai, Jeruzsálembe vitték, hogy bemutassák az Úrnak” (Lk 2,22).

Bev.: Az ember életét így is lehetne igen rövid mondatba foglalni: örökös Isten keresés. Tudósok, művészek, egyszerű emberek egyeznek ebben. – És aki megtalálta, az megnyugszik? Nem! Mindig közelebb akar férközni Hozzá! – Hogyan megy ez végbe?

1. Szertartásainkban keressük az Urat.

A hívő léleknek Istent közelítő eszköze – a rítus.

a) Az ima, szertartás. „Ti tehát így imádkozzatok: Mi atyánk, ki a mennyekben vagy...” (Mt 6,9).

b) Az áldozat. „Ez a kehely az új szövetség az én véremlében, amelyet értetek ontok” (Lk 22,20). Mindez felemelkedést hoz az Úrhoz. Közelebb... közelebb... ez a dalunk...

2. Életutainkon nyomozzuk az égi Atyát.

Itt pedig az események sodra vezet közelebb az Úrhoz.

a) A jó események könnyen odavisznek. Ez a hála szülője. De a sok jó, túlzott élvezet elszakít az Istentől. „Bizony, bizony mondom nektek: Kerestek engem, de nem azért, mert csodát láttatok, hanem mert ettetek a kenyérből és jóllaktatok” (Jn 6,26). Jól kell tudni, Isten mindent jónak teremtett és kínál. De az ember sokszor túlzottan és bűnösen élvez és így elkerül az Istentől.

b) De a rossz és baj visszasegít az Úrhoz. „Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét mindennap és kövessen engem” (Lk 9,23). Eleinte csak zúgolódva, majd áldozatosan megbékélve. Crux – dux – et lux!

Bef.: Mindnyájan Istenhez megyünk! Könyörögjünk, hogy áldozataink nyomán szeretettel törjünk oda. Mert végül ítéletre kényszerülve mégis odakerülünk...

2. (Offertorium) beszéd: Istennek akarunk élni!

(Erkölcsei beszéd: Az életünk igazi vágya)

Bev.: Élni! Élni! Élni! – Szinte jelszóvá lett az ember ajkán. De kérdés: milyen életet érdemes és szükséges élni?

1. Kegyelmi életet.

Isten nemcsak földi életre, hanem isteni életre hívott. Ennek alapja a természetfeletti kegyelem. Ezt tehát mint természetfeletti alapot vesszük az Úrtól.

a) Ő adja.

b) Mert szeretete parancsolja. – Így az ember isteni életre hivatik. Mert: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – De tovább kell menni! Milyen életet érdemes élni?

2. Isteni életet!

A kegyelmet vevő – életet élő. Ezt az égi kegyet úgy kell fogadnunk, hogy vele együtt dolgozva – kialakítjuk. Nemcsak magunk, hanem együtt dolgozunk. Ez az együttműködés termeli ki az isteni életet. „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10). – Milyen ez?

a) Lélekgyökérzetünk isteni.

b) Lélektevékenységünk isteni természetben sarjadva – természetfeletti. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4).

Bef.: Így Istennel élünk a földön, de végnélküli életet élünk Vele az égben.

*

1. (Communio) beszéd: Hazatérve a templomból

(Erkölcsei beszéd: A mi otthoni életünk)

Bev.: Amikor az egyik író a magyar nép lelkét akarta megrajzolni, akkor tanulmányai folytán a falusi templomok küszöbeit és kilincseit vizsgálta... Miért? Azért – jelezte –, mert a kivájt kövű templombejárás és a fogdosástól fényes kilincs elárulja, hogy sokszor jár itt a nép és így szent a lelke. – Miért járjuk a templom ösvényét?

1. Templomból hozzuk az Úr áldását.

A templom az Úr otthona és az emberi lélek adományvételének szent helye.

a) Kapjuk az Úr kegyelmét. „Mint gondos építőmester, Isten nekem adott kegyelmével alapot vettem, de más épít rá. Ügyeljen azonban mindenki, hogyan épít rá” (1Kor. 3,10).

b) Hazaviszik az ég áldását. „Ha betértek egy házba, először is azt mondjátok: Békesség e házra!” (Lk 10,5). – De ez minden? Csak ajándékát vevő az ember? Nem! Szent feladat vár reám.

2. Otthon kidolgozzuk az Isten szolgálatát.

Vesszük áldását és teremtünk isteni életet. – Hogyan?

a) Cselekedeteinket a lélekszeretet jellege jellemzi. „Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek egymást ti is” (Jn 13,34).

b) Tetteinket az isteni szeretet hatja át. „Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

c) Életünket így az isteni szeretetből fakadó erényvirágzás jellemzi. „Virágoztok, mint a liliom, ilatot ontotok, és levéldíszbe öltöztök! Zengjétek dalt és áldjátok az Urat műveiért!” (Sir. 39,19).

Bef.: Vizsgáljuk, milyen a mi templomküszöbünk és kilincünk! Sokszor járunk-e arra és sokat viszünk-e haza?...

2. (Communio) beszéd: Az otthoni rend

(Erkölcsei beszéd: Szülő és gyermek)

Bev.: „Rend a dolgok lelke” – mondja egy magyar közmondás. De milyen legyen az otthoni rend, hogy lélek bontakozzék – a családi szentélyben?

1. A szülő parancsolva intézkedik.

Ez az első tétel. – És ez a rendelkezés mire vonatkozik?

a) A testi élet gondozására.

b) A lelki élet fejlesztésére.

c) A szellemiek (természetfeletti!) szolgálatára. Ennek a rendnek alapja: a család a gondozónk!

2. A gyermek szerényen engedelmeskedik.

Ez a második élettétel. És ez az engedelmség mire vonatkozik? „Ez az első, ígérettel kapcsolatos parancs: „Tiszteld atyádat és anyádat” (Ef. 6,2).

a) A családfőre, a szülőkre való figyelmeztetésben.

b) A saját életet fejlesztő odaadásban. „Gyermekek! Fogadjatok szót szüleiteknek az Úrban, mert így van rendjén” (Ef. 6,1).

c) Végül a család jólétének készséges szolgálatában (testi-lelki munka, nemes élet, becsületes erőfeszítés). „Odaadással szolgáljatok, mert az Úrnak teszitek, nem embereknek” (Ef. 6,7).

Bef.: Ha él ez a rend, akkor lelkieken gazdag lesz a család, példaképe az embereknek, örömtanyája a családtagoknak!

* * *

B/rész – b/csoportja: az Evangélium szövegére épített beszédek

A mai vasárnapi Evangélium (figyelem! A mai két mise Evangéliuma azonos) így szól: „Amikor tizenkét esztendő lett, szintén fölmentek (Jeruzsálemben) az ünnepi szokás szerint. Az ünnepnapok elmúltával hazafelé indultak. A gyermek Jézus azonban Jeruzsálemben maradt, a nélkül, hogy szülei észrevették volna. Azt gondolták, hogy az útírtaságban van. Már egynapi járásra voltak, mikor keresni kezdték a rokonok és ismerősök között. Mivel nem találták, visszatértek Jeruzsálemben és ott keresték. Három nap múlva ráakadtak a templomban. Ott ült a tanítók közt, hallgatta és kérdezte őket. Hallgatói mindnyájan elámultak értelmességén és feleletein. Mikor megpillantották, nagyon meglepődtek. Anyja így szólt hozzá: „Fiam, miért tetted ezt velünk? Látod, atyád és én bánkódva kerestünk.” „Miért kerestetek? – kérdezte. Nem tudtátok, hogy Atyám házában kell lennem?” De ők nem értették, hogy mit akart ezzel mondani. Akkor hazatért velük Názáretbe és engedelmeskedett nekik. Anyja szívébe véste ezeket a dolgokat. Jézus pedig növekedett bölcsességben, korban és kedvességben Isten és az emberek előtt” (Lk 2,42-52).

1. beszéd: Az ég „Ajándékának” gondozói (Dogmatikus beszéd: Mi a karácsonyi éjszaka kegye?)

Bev.: Az eget sohasem tűnnek fel zárt világnak, hanem harmatot, napsugarat, fényt és életerőt ömlesztő szent segítőnek. Felénk tárul az ég, hogy belőle éljen a föld. De az **égi kiáradás** nem marad határolt és nem kielégítő. A földi ember többet is akarna, mert **személyes** élete a **személyes** Isten után is vágyakozik. Ennek az égi ajándéknak vétele volna az ő lelkének igazi tartalma és értéke. Olvasd csak: „Mindaz, aki Krisztusban van, új teremtmény. A régi tovatűnt, lám valami új valósult meg” (2Kor. 5,17). Azért tehát tegyük föl a kérdést: részesedik-e ebben a kegyelemben a föld zarándoka?

1. A kérdésre feleletül induljunk meg ezzel a tétellel: **Karácsony éjszakája – a Szent Család boldogsága.**

Tartalmilag annyit jelent: a Szent Családon keresztül az ég a földre szállt, hogy közöttünk lakozzék az Úr: „És az Ige testté lett és közöttünk lakott” (Jn 1,14). – Ennek az elfogadása és közvetítése – a Szent Család öröme és boldogsága.

a) A megtestesülés ténye tehát az öröm tárgya. – Hosszú évezredek adventje előzi a Karácsonyt hozó szent éjszakát. – A prófétai ígélet így szól: „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6). – Ámde azt kell mondanunk, hogy az idők beteljesülése diadalmas öröme hangolja a Szent Család lelkét. De a pásztorokét is! Hisz nekik is énekl az Angyal: „Ne féljete! Nagy örömet hirdete nektek és az egész népnek: ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,10-11).

b) Szinte felesleges mondani – hisz ösztönös a boldogság – a Szent Család és a nagy embercsalád feladata: az isteni Követ szeretetteljes fogadása. – A Szűz Anya **mindent ismerő szeretete**, hogy Betlehemben és Názáretben a „Gyermek gondozását szolgálja. Ezt végzi a „csendes magányban élő” Édesanya és nevelőatya. Ez pedig arra figyelmeztet, hogy a mai ember lelkében vágyakozás, majd az Úr „megszületése” után gondozási erény ez az élő hit.

2. Mindez pedig annál inkább, mert a **velünk maradása is gondozó szeretetünk eredménye.**

„Én veletek maradok mindennap a világ végéig” (Mt 28,20) – mondja életében. De ezt mindig úgy érti: „Nézd, az ajtóban állok és zörgetek. Aki meghallja szavamat és kinyitja az ajtót, ahhoz bemegyek és vele étkezem, ő meg velem” (Jel. 3,20). De a gyakorlati megvalósulás annak a szent parancsnak teljesítése, amit az utolsó vacsorán mond: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értete adok. – Ezt cselekedjete emlékezetemre” (Lk 22,19). „Vegyéte és egyéte” (1Kor. 11,24).

a) Az élő hitigazság ugyanis, hogy **így is** jelen van a Mester. Ez az igazság azután így építhető fel, **dogmatikusan** így érthető Jézus tanítása: ez **kinyilatkoztatás**. Az Egyház gyakorlata pedig –az élő tanítás. Mivel pedig az emberi lélek boldogan veszi és belőle él, azért azt mondhatjuk: ez az értelmi hozzájárulás.

b) De azt is mondhatjuk folytatólagosan: itt is gondozást igényel az „élő Kenyér”. Elsősorban a papi rend nagy gondját igényli. Azért veszik is körül gondos szeretettel az Egyház szolgálói. De másodszorban a hívő emberek hódoló tiszteletét is követeli. Lehet ez a templomban való hódoló tisztelet (Szentséglátogatás, elmélkedés, letérdelés, betegek útján való hódoló tisztelet, a betegnél való fogadás tisztessége stb.).

c) De mindenekfelett azt a gondozást igényli, amely a „lélekszentély” tisztán tartása mellett örök Vendégünké teszi az isteni Mestert (itt elmondható a „láthatatlan Vendégnek” szoló terítés... a karácsonyi vacsora).

Bef.: Mivel zárjuk gondolatainkat? Azzal a tanulással, hogy így lesz a mi életünk az Istennél találkozás boldogságának birtokosa és így leszünk mi, a föld emberei az ég Urának valóságos gondozói. De nemcsak lélekhivatást teljesítők, hanem életboldogságot szerzők; olyanok, akik együtt élünk a földön a Mesterrel és együtt maradunk Vele mindörökké.

*

Ez a beszéd **ráépíthető** arra a gondolatra, amely szerint Isten hívása és parancsa különféleképpen szól az emberekhez. Szt. Józsefhez álomban szól és jövendőt parancsolt... Nekünk sokszor lélekben szól és jelent diktál... De szólhat álomban, és igen gyakran a múlt emlékeinek ébresztésével szebb és

nemesebb életre indít... – A beállítás lényege legyen: Isten szavát mindig figyelem. De ugyancsak fontos pont annak a hangsúlyozása: Isten csak jót kívánhat **én**-tőlem!

*

– Most azután **nehezebb tételeket** érinthetünk. Ez a beszédcsoport azt a tételt próbálja fejtegetni, hogy Jézus megjelenésével kapcsolatban milyen kérdések merednek elénk. – Kicsoda az ember, hogy ilyen kegyes hozzá az Isten? Tehát legyen itt a gondolatunk **antropocentrikus**. Ezt úgy értelmezzük, hogy keressük meg az emberben az isteni jegyeket (mindjárt az első következő beszéd) és nyomozzuk ki életútjának Isten jelezte ösvényeit. – Majd azután keressük: kicsoda ez a „tizenkétéves Názáreti”, aki bámulatba ejti a zsidók véneit és bölcseit? Legyen ez a keresés bepillantási kísérlet Jézus öntudatába. – Így az antropocentrikus keresés teocentrikus lesz – az eredményben. – Nagyon szép alapvetést nyerhetnek így a hívek arról, hogy önmagukat az Isten jelzettjeinek tudhatják és Jézusunkat pedig Istennek; az isteni megvillanások nyomán sejtetik... Lássuk most ezeket egyenként.

1. beszéd: Semina divina

(Dogmatikus beszéd: Az Isten nyomai az emberben)

Bev.: Emberképünk tükörvetülete külső alakunkat, öltözetünket mutatja. De ez a kép nagy vonalakban azt az általános emberképet tárja elénk, amelynek közismerten egyforma emberalakja testvérré tesz mindnyájunkat. – A mélyebben gondolkodó ember azonban azt is keresné: vajon rajtunk van-e az a mindenekfelett kimagasló isteni jegy, amely az ég Urához való tapadásunk csodajegye? Hozzá tartozik-e az ember magához az Istenhez?

1. Maga a létünk – az első isteni jegy.

a) A véges világ és minden született ember magán hordozza a mástól származás anyajegyét. Ez a jegy végül is isteni jegy, mert a Teremtő erejére utal, akinek akarata életünk eredete. „Nála nélkül semmi sem lett, ami lett” (Jn 1,3).

b) Ha pedig tovább vizsgálódva azt az égi hangot is halljuk: „...töltsétek be a földet és hajtsátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,28), akkor az eredet jegye a királyi hatalom jegyével, erejével színeződik és embervoltunkat a föld fölötti uralom kegyével áldja az Isten. Ez az uralom azután a földet szolgálva, eszközzé teszi és az embert a dolgozó és uralom alá hajló hatalmassá emeli.

c) Majd továbbmenve reá lehet döbbsenünk, hogy a Teremtő kezéből kikerülő és uralomra teremtett ember valamiképpen önmagának is ura. Igaz ugyan, hogy a természet törvényei őt is kötik, de tagadhatatlan, hogy életének mozzanataiban szabadon határozó. Ez a szellemiséggel járó kiválóság isteni jegy, amely letörölhetetlen az ember arcáról.

b) Mivel létünk nemcsak beállítás a nagy világba, hanem felkészülődés a hazatérésre, azért végnélküli létünk is arra vall, hogy a Teremtő terve szerint előpattanó ember az isteni kiválóság jegyeit hordozza.

e) Ha pedig emberlétünk határait a kegyelem televényének adományával kiszélesítjük, akkor pedig olyan léthordozók vagyunk, amely rádöbbsent az Istenhez tartozandóság szent valóságára.

2. Szellemi tevékenységünk – a másik isteni jegy.

Amíg az első: lénytani adott, addig ez a jegy: dinamikailag értelmezhető és található. – Milyen szellemi tehetségek dolgoznak, bontakoznak, alakulnak és igényeskednek életté bennünk?

a) A megismerés – egészen a mindenható Istenig. Felületismeret... Oknyomozó ismeret... Transzcendentális ismeret...

b) A birtokbavétel – egészen a mindenható Istenig. A föld a miénk... Elég-e? Az igazság a miénk... Elég-e? Az erkölcsi jó a miénk... Elég-e? Az Isten a miénk! A földi életben és örök reményben! A boldogító bírás – egészen a végtelen Istenig! Ez az utóbbi azután nemcsak földi vonatkozásban akar lélektartalommal lenni, hanem a végnélküli élet vonalán is érvényt akar találni. –Az öröm és boldogság, amelynek jegye a végesség, az nem élettartalom. Isteni jegy csak ott csillan, ahol a végesség köde eloszlik. Birtoklás vágya akkor teljesül, ha a vesztes lehetősége eltemetett. Ezt ígéri a Mester: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

Bef.: Az isteni élet „magvai”-ról fenséges szépen írt tudományos művében Horváth S. prof. Csak azért nem költemény az egész, mert tudós tolla alól került ki a hatalmas munka. – Mi lantra, citerára,

hegedüre vagy harsonára írhatnánk át... És akkor így szólna dalunk: légy boldog ember, föld egyszerű embere, mert benned pihen az isteni életnek égi vetése... Belőled zsendül az égi tavasz gyönyörű életűdesége.

2. beszéd: Az isteni ember útja

(Dogmatikus beszéd: A megszentelő kegyelem mozgató erői)

Bev.: A világot járó felfedezők mindig olyan utakra gondolnak, amelyek ismert helyből ismeretlen világokba juttatják az embert. Robert Scott-nak, a híres Déli-sark felfedezőjének egész életét ez a vágy telítette, vajon elsőnek érinti-e lába a Déli-sarkot? – Az élet nagy útját járó ember életének azonban az a nagy kérdése: milyen lélekutat kell járnia annak, aki bizakodó hittel hiszi, hogy Isten lelke él benne? Azt jól tudja az ilyen lélek, hogy mozgatója a kegyelem. Keressük tehát, hogy milyen jegyek jellemzik ezt az életet?

1. Keresése az ég Urának.

a) Van egy híres közmondás: higany a higanyhoz, arany az aranyhoz vonzódik. A természetes élet ilyen formája, „nehézkedése”, odatorése a lélek világában is érvényt talál. – Figyeljük csak meg a magyar közmondást: madarat tolláról, embert barátjáról... Ennek az az értelme: a jó a jóhoz, a gonosz ember a gonoszhoz vonzódik. Sőt egyenesen olyan erős ez az odahajlás vagy elkülönülés, mint a természetben a víznek az olajjal való keverése. Egyik egybeolvad, a másik elkülönül.

b) Ez a természetben és a természetes ember életében tapasztalt odahajlás vagy eltávolodás észlelhető a megszentelő kegyelemmel telített ember lelkében is. Itt azonban az állandó keresés, sodródás, odafordulás és együttélés az ég Urával. – Ez is keresés? Igen! De nemcsak az ész fénye, pislákoló olajmécs fénye mellett, hanem a Szentlélek megvilágosító kegyelmének sugárkévéjével. – Még a hit is kegyelem! Mennyivel inkább kegyelem az a látás, amely természetfeletti fényözönben látja az életet. – Ez is áhítozás? Igen! De nem földi és anyagi örömök után, hanem a természetfeletti és lelki boldogság után. – Ez is odatapadás? Igen! De nem elméleti ráतालálás, sem nem kizárólagos odakényszerülés, hanem az isteni kegyelem televényéből való virágbaszökkenés és kiteljesülés: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). Ilyen az Úrhoz tapadás, amely a megszentelő kegyelemben élő ember életében tapasztalható. – De ne felejtse! Ez a találás azután nem gyűjtés és halmozás, hanem munka és szorgalmaskodás. – Isten felé úgy jár az ember, hogy állandó kereső. Isten felé úgy közeledik az ember, hogy állandóan találó. És Istennél úgy él az ember, hogy adományait tekintve állandóan értékesítő. – Így jutunk azután oda, hogy az ember útjának második nagy hivatására is ráterelhetjük drága híveink figyelmét. – Mi tehát a második szent feladat?

2. Szolgálata az ég Urának.

Ég Ura, udvara a föld, melynek lakó népe zarándoka az égi hazának. Ilyen látószögből fenséges gondolat az, hogy szolgálat az ember élete.

a) Földi mennyek országában. Hesseged el lelkedből a szolgálatnak rabszolga jellegét. Állítsd magad elé – a szeretetszolgálat szépséges képét... Lehet ez – anyagi adományok szórása... Lehet ez – mások segélyezése... Lehet ez – mások tanítása... Ha alapja a szeretet, akkor valójában boldogító és örvendetes. – Isten kertje a világ, ahol kertész nép az ember. Aki Isten kertjének emberpalántáit gondozza, az az Isten hűséges kertészlegénye. – De magad életvirágával kell kezdened. Azután kell mások lélekkertjét gondoznod. – Kik ezek? Szülőknek – a család. Hivatalt irányítóknak – az alárendeltek. – Mi ez mind? Földi életben szolgálata az Istennek. Figyelj fel arra: Isten „Decalogus”-a és Krisztus szava kötelez is erre.

b) Az örök mennyországban. A „hazatérés” világára gondolkodok. Vajon miben áll ott Isten szolgálata? Hesseged el lelkedtől a szolgálai szolgálat kísértő rémképét! Az angyalok szolgálata Isten végtelen tökéletességének, vetületének jelentkezése. Az üdvözült emberek szolgálata a tökéletesedés útján célbafutott emberéletek tündöklése az Isten szent világában. – Ez a szolgálat – tárgyi tökéletesség feltárása. Ez a szolgálat – emberélet boldogságának során birtoklás. Olyan szolgálat, amely végül is az emberélet teljes boldogságának kiszolgálása.

Bef.: Ilyen módon szolgálat teljesítés az ember útja. De nem úgy, hogy teljesen önfeláldozó elsüllyedés, hanem az Isten örök dicsőségében való boldog részesedés. Tárgyi út tehát az Isten rendelt emberút, de alanyi és boldogító, végnélküli személyes életbe torkolló az egész zarándoklás. Így igaz: ad montem sanctam Dei!

3. beszéd: A 12 éves Jézus „ereje”

(Dogmatikus beszéd: Isteni erők hordozója)

Bev.: Testi erőiben gyenge a gyermek. Inkább felszívó és gyarapodó, mint erőt mutató. – De Jézus gyermeksége érinti-e isteni Személyének mindenekfelettségét? Ő csak rejtőzködő Mindenható, de valóban – mindenható.

1. Bölcsék Tanítója.

De ki lehet ilyen? Az, aki kifelé és befelé nézve birtokolja az igazságot. Csak olyan valaki taníthatja a bölcséket, akinek ismerete több, mint az övéké. Ilyen lehetne a sokat tanuló.

a) De Jézus gyermek... A betlehemi jelenet, a templomi bemutatás, a 12 éves Jézus a templomban a növekedő kis Gyermekek alakját tárja elénk... Ismerete tehát – a gyermeké.

b) De Jézus nem tanult. Tanulásának helye az otthon. Emberileg természetes, hogy amit tud, az a mesterember tudása. És mégis az ismerete tiszta és azért a „bölcsék ismerete” feletti. Ezért magyarázza az Írás, amely az Isten csendes és személyes kinyilatkoztatása. „Három nap múlva ráakadtak a templomban. Ott ült a tanítók közt, hallgatta és kérdezte őket. Hallgatói mindnyájan elámultak értelmességén és feleletein” (Lk 2,46-47). A „bölcsék” érzik, hogy nem „gyermek” beszélget velük. – De miért van ez így?

2. Mert a mindenség Ismerője.

Hogy láthatjuk emberismeretét és a 12 éves Jézus látását?

a) Minden ismeret, amely emberlélekben alakul – részlegesség jegyét viseli. Mi ennek oka? Az ember a végességből tekint a titokzatos Végtelen felé... Keresi és áhítozza a Végtelent. Hogyan tárul tehát a sok életrejtély? Akár analízis, akár szintézis a módszer, mindig behatolás az irány. A külső fényből – a belső homályba. Ezért kevés az ismeret és bizonytalan is a tudás.

b) De a „12 éves Jézus” Személye másnak látszik, ha a mai Írás szövegét olvassuk. Mintha nem az ember módszerével dolgoznék. Nem is dolgozhat, hiszen még csak 12 éves... Sőt! Honnét tanulta volna?... Názáret nem a bölcsesség központja... „Jöhet valami jó Názáretből?” (Jn 1,46). – Mintha más volna a kiindulás és tudásszerzés módja... Csak az volna a magyarázat: Ő a saját belső világából nézi a világot, és így világos előtte a Belőle alakuló mindenség... Valóságos anyagi és erőtani létben és törvények érvényében... Továbbá az **ember** maga is ilyen Előtte... Az ember üdvtörténete is nyitott könyv Előtte... Ez a papok csodálkozásának nyitja, aminek belső titka későbbi élettörténetének kinyilatkoztatása.

Bef.: Most még csak eddig tárul fel a „názáreti Jézus” személyiségének titka. Megérkezett a Messiás, de felvillan már annak a nagy csodának is fénysugara: a Végtelen Isten Egyszülöttje –Názáret egyszerű „12 éves Jézus” gyermeke.

4. beszéd: A „názáreti Jézus” igazi helye

(Dogmatikus beszéd: Jézus)

Bev.: Az emberi szem és ítélet így beszél róla... De mi az Ő igazi helye?

1. Égből küldött földi és megváltó Zarándok.

a) Isten ígérete. Az egész üdvtörténet ezen épül. Ez az ember értékelése. Isten szeme szerint...

b) Próféták jelezték. Ez az isteni ígéret előkészítése. Ami teljesítendő, arra az ember előkészítendő! Fénypontok az emberiség sötét éjszakájában...

2. De égből élő örök Egyszülött.

a) Szt. János evangélista Evangéliuma magyarázza. Az első fejezet szól arról, kicsoda az Isten Igéje. Mindenek Ura, maga az istenség második Személye.

b) Krisztus élete, halála, feltámadása, mennybemenetele igazolja. Emberként kopogtat, Messiásként szerepel és Isten Fiának öntudatát vetíti felénk. Élete: Isten szava és feltámadása.

Bef.: A látás csalhat, az isteni kinyilatkoztatás biztos!

*

– Folytathatók volnának ennek a vasárnapnak Evangéliumából vett gondolatok a következőképpen.

1. beszéd: Ki az élet valóságos Fénye?

Bev.: „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6). És erre a Fényre hogyan vet fényt az Írás?

1. Templom az igazi háza.

a) Jelképe – az örök mécs.

b) Valósága – a titkos Kenyér.

2. Hozzáhúzódsunk a lélek hódolata.

Bef.: Íme a Fény, Aki Magához vonz!

2. beszéd: A „Gyermek” rejtett élete

Bev.: A „Gyermek” – az ég Egyszülöttje. Földi család gyermeknépe is az ég küldötteinek egyike.

1. Zárt a lélek szentélye.**2. Égi fényvetés a rejtély értelmezése.**

Bef.: A „Gyermek” mutat arra, milyen érték a „földi gyermek”.

3. beszéd: Isten Ő – valóságában, ember – külső formájában**1. Isten Egyszülöttje.****2. A Szűz Egyszülöttje.****4. beszéd: Hogyan foglal helyet az Isten – emberalakban?****1. Mindenütt ott az Isten.****2. Itt személyesen jelentkezik emberi természetben az Isten.****5. beszéd: A „Gyermek” isteni élete****1. Személye – Isten Egyszülöttje.****2. Természete – Isten és ember teljessége.****6. beszéd: Milyen az isteni Gyermek élete?****1. Áldozatosan egybeforradó – Atyja akaratával.****2. Odaadóan hajló – a „szülők” parancsára.****7. beszéd: Hogyan lát az isteni Gyermek?****1. A végtelen világból néz – a végesre.****2. A véges tekintetet irányítja – a Végtelenbe.**

Bef.: Épp az a lényeg: Isten onnét néz, ember oda tekint. De el is érhet – Isten kezét fogva.

*

– Végezetül rójunk ide egy – de szélesebben fogott – **beszédláncot**, amely sorozatosan akarja magyarázni – a jeruzsálemi templomi jelenetből kiindulva – az életbölcseesség feltételeit. (Ez a beszédlánc másutt is alkalmazható).

Beszédlánc címe: A „bölcsek között”**1. beszéd: A „tudás bölcsei” és a „látás Igaza”**

Bev.: „Könyvek és tudományok ismerői” és „Isten adta látás kegyeltjei” hasonlítandók össze...

1. Sok tanulás eredménye a „bölcsek tudása”.**2. Valóságos birtoklás a „Gyermek” igazság látása.**

Bef.: Jézus az igazságot látó, sőt Maga az Igazság, világosságot szór Önmagából.

2. beszéd: Az igazi birtoklás sugárzás

Bev.: Az igazi tudás – fényvetés. Nem is vonulhat ködbe a fény.

1. Ilyen tudás – tárult amfora.

2. Ilyen tudásnak – áradó az illata.

Bef.: Sugárfénye mellett vonzó ereje is megragadó. Emberlelket errefelé húzó...

3. beszéd: Tekercsek és kegyelmek

Bev.: A Szentírás tekercseire kell gondolni, amelyeket kegyelettel őrzött a templom és a zsinagóga.

1. A tekercsek szent események temetői vagy őrei.

2. A kegyelmek az életindítás lendítői.

Bef.: Istentől jött az első, de életté teremti az égi kegyelem.

4. beszéd: Írott betű és élő élet

Bev.: Írások, szent könyvek feküsznek előttünk. De nem életteremtésre vettettek papírra soraik?

1. A betű irányító útmutató.

2. Az élet Istenhez juttató.

Bef.: Mindent irányíthat – az isteni „betű”, de értékét valóban a nyomán termelődő élet adja.

5. beszéd: A viták győzelmese

Bev.: Miért harcol a vitázó? Érvek erejével – az igazságért. De hogyan kellene lemérni a bölcséleti vitákat?

1. A szóáradat – értéktelen fecsegés.

2. A bölcs megvilágítás – győzelemre segítés.

Bef.: Azé a győzelem, aki bölcsen látja, ítéli ellenfele és a maga felfogását.

6. beszéd: Az igazság döntő ereje

Bev.: A viták emberhangok és embervélemények csatája. Mi a döntő?

1. Ködös bizonytalanságban jár az ember.

2. De örök fényvetésben jelentkezik az Isten.

Bef.: Így az Isten valósága és fényvetése a ködök és sötétségek szuverén szétvetése.

* *

– Ide kapcsolhatunk még néhány „ötletszerű tételt”, amely szintén beszéd(lánc) anyagot alkothatna.

1. tétel: Életütemünk hangoskodása

1. Öröme vágyunk.

2. Örömben élünk.

Bef.: Van ezekben fokozat.

2. tétel: Öröm és küzdelem

Ebben a gondolat csoportban a farsangi gondolat érinthető.

1. A derűs lelkek daloló menete.

2. A boldogságot kereső ember útja.

3. A viharok népe és az örömök igénylője.

3. tétel: Az Úr veteményes kertje

1. Miénk a föld – tiéd a munka.

2. Miénk az élet birodalma (forrás ez is!).

3. Miénk a látás kegye.

4. És így a boldogság kegye.

* *

– Majd kis **ízeltőt** adunk abból a gondolatkörből, amely az **öröm és földi boldogság** területéről **később** egész részletesen található (Lásd: Vízkereszt utáni II. vasárnap, hetvened és ötvened vasárnap előtti magyarázatokat és beszédvázlatokat). – Itt **csak két előkészítő** beszédvázlatot közlünk.

1. beszéd: Örömeinkre teremtett-e az Isten?

(Dogmatikus beszéd: A világtartalom) (Lásd: Vízkereszt utáni II. vasárnap ilyen című beszédvázlatát)

Bev.: A világ és ember teremtésének alaphangja: „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, fellelte jó volt” (1Móz. 1,31). De ugyancsak ilyen tétel az is, hogy örömeink élvezésére adta az embernek. Ezért mondja az Írás: „Add, hogy örömet és vidámságot halljak, megtört csontjaim hadd ujjongjanak” (Zsolt. 50,10). – Mi ennek az optimista gondolatnak az alaphangja?

1. Földünk és testi életünk örömeinek tárolója.

Nézzünk csak körül a nagy világ széles keretében. Mit látunk?

- a) Közvetlen otthonunk a föld. Mi ez valóban? Értékeket és örömeiket tároló szent ház.
- b) Kincseket tároló a lélek világa. Itt vannak az élet feltételei és testi örömeinek forrásai... Növények... állatok... rétek... mezők... folyók... hegyek... tengerek... Mind-mind otthona az élet örömeit ígérő kincseknek. Termel a szőlőtőke, kenyérré pirul a búzakalász...
- c) De itt vannak az ember lelki örömeinek kincsei is. Jóság... szépség... igazság... Olyan csodavilág, amelynek forrásaiból hörpintve üríthet az ember.
- d) Végül itt van az ég felé vezető létra is, amelynek fokain járva felfelé egészen az Istenig juthat el az ember.

2. Lelkünk örömeinek befogadója és sugárzója.

Ez a terület már a természetfölötti élet világában található. Bár a földön is élvezhető, de gyökérezetben isteni kegyelmi adományokból előrobbanó!

- a) Mi ez? Az az élet, amelyre a Mester ezt mondja: „Az én igám édes, az én terhem könnyű” (Mt 11,30).
- b) De mi ennek a gyökere? Az isteni természetfeletti kegyelem. Az isteni ajándék, amelyről szt. Pál így beszél: „Kegyelmé jóvoltából azonban ingyen történik megigazolásuk Jézus Krisztus megváltása által” (Róm. 3,24). Ez öröm! De nem mindenki érti! Azért mondja az Írás: „Nem mindenki tudja fölfogni ezt, csak akinek Isten megadja” (Mt 19,11).

3. Lelkünk a végnélküli örömeinek birtoklója.

Ez a terület már a végtelen Isten világának örömeiben jelentkezik. Ez a természetfeletti kiteljesülés. Az ember személyes létének diadala. Az emberi lélek teljes széttáruló érvénye. Ez az ember végnélküli életének boldogsága. És végül Isten színéről-színre való látása. – Mi ez? Röviden: a boldogság teljességének a bírása, mert Istent bírni annyi, mint a végtelen boldogságot birtokolni.

Bev.: Lám! Ilyen skálája van az örömeinknek! Imádkozzunk, hogy a legnagyobbat: a legmagasabb fokot elérve elérjük végnélküli életünket!

2. beszéd: Örömeink skáláját megszabta-e az Isten?

(Erkölcsi beszéd: Az örömeink skálája)

Bev.: Létünk vonalai és értékei Isten adományai. Test a mi anyagi felépítményünk, lélek a mi „testházunk” Isten adta szellemi lakója, végül a megszentelő kegyelem a mi istenivé alakulásunk égi ajándéka. – Így tehát milyenek a mi örömeink?

1. A testi élet öröme az első.

Természetünk igényei tehát Isten akaratának kincsei. Azért ha örömeiket keresünk, akkor **alapjában** Isten vonalain mozgunk. Gondolj a következőkre: appetitus ordinatus.

- a) A testi élet kiteljesülésének boldogságát és örömét Isten adta az élet mellékzörejeként. – Otthont ad a föld, élelmet és italt nyújt a rét, az erdő, a mező. Ezek élvezése öröm. Akár a birtoklás, akár az érzéshullám világát nézem. „Lakjál a földön és élvezd gazdagságát” (Zsolt. 36,3).

b) De öröm a családi szentély. Szent forrás, ahol az életségalkotók megérdemelték. Örömvilág tehát a szent közösség, de nem a túlzó és ösztönösségek világában. A közös élet nagy és szent lemondást és

áldozatosságot követel. És ez végül az Isten adta boldogságot hozza. – De figyelem! Ez csak a testi élet területe! Jaj annak, aki itt megrekeszti életörömeit.

2. A lelki öröme – a második.

Ez már magasabb rendű élet. Mi ennek a tárgyi tartalma? Mindaz, ami az értelem és akarat világához tartozik. A lényeg a tudás és a jóság. Milyen tudás? Lehet elemi tapasztalat, ez az egyszerű ember kincse. Lehet tudás tudománya, ez a tudós öröme. De a jóság birtoklása is ilyen kincs. Törünk a jó után. Csakhogy itt legyen a jó: a szép, az igaz és a nemes. Röviden: az erény. Ezt szorgalmazzuk és ezt élvezzük (Lásd a szentek példáit!). Így tehát ennek a nagy értéktároló világnak az a rejtett kincstára is van, amely az öröme Öröméhez, magához az Istenhez vezet. Lám! Olyan csodával vár ez a világ, amely önmagát kínálja, és az Urának örömei felé tárul utat is nyitja.

3. És ezek harmonikus birtoklása – a harmadik.

Mi emberek Isten örömei vagyunk! Ezért mondja az Írás: „Ezeket azért mondtam nektek, hogy az én örömöm legyen tibennetek és örömtök ezzel teljes legyen” (Jn 15,11). – Ez pedig végül is életkincs és életboldogság.

a) Alapvetésben – minden Isten dicsősége. Erre buzdít az Írás. „Ismerjétek el az Úrnak, nevének dicsőségét. Hozzatok áldozatot s jöjjetek színe elé, boruljatok szent ékességben az Úr elé” (1Krn. 16,29). Ugyanezt emeli ki más helyen is az Írás: „Tiéd Uram a fenség, a hatalom, a dicsőség és a győzelem: tiéd a dicséret, mert minden, ami az égben s a földön van, a tiéd, tiéd Uram a királyság s te vagy valamennyi fejedelem felett” (1Krn. 29,11). Ezért zengi gyönyörűen a szent énekes: „Isten dicsőségét beszélik az egek, és keze művét hirdeti az égbolt” (Zsolt. 18,2).

b) De másrendű célban minden – az ember boldogítója. Ez a boldogság kiteljesülést jelent. János apostol hivatkozik is erre mondván: „Azért írjuk ezt nektek, hogy (örüljétek és) örömök teljes legyen” (1Jn. 1,4). Ez pedig azt hirdeti: birtoklása a jónak és megközelítése a tökéletes boldogságnak! De ez nem egyszerű birtokbavétel és zárt vonalú kisajátítás. – Az életben valóban fokozatos kiteljesülés megy végbe. Ne felejtjük: sodródóan fejlődő az ember, és így a legtökéletesebb kikötő az élet isteni réve. Még a szomorúság vége is öröm. A földi életben így lesz boldogság a szomorúság: „Az aszszony is, amikor szül, szomorkodik, mert eljött az órája, de amikor megszülte gyermekét, már nem emlékszik gyötrelmeire, mert örül, hogy ember született a világra” (Jn 16,20). De az örök életben boldogságunk tökéletessége az egész világmindenség Urának birtoklása. Azért mondhatjuk, hogy az Úr hazahívása is csak látszólag szomorúság, valóban öröm, mert ahová visz, ott az élet vár reánk. Mesterünk szerint: „Hiszen Isten országa nem eszem-iszom, hanem igazság, béke és öröm a Szentlélekben” (Róm. 14,17).

Bef.: Mik az Isten legszentebb adományai? Az Írás azt mondja: „A Lélek gyümölcsei viszont: szeretet, öröm, békesség, türelem, kedvesség, jóság, hűség, szelídség, (szerénység), önmegtartóztatás, (tisztaság). Ezek ellen nincs törvény” (Gal. 5,22-23). – Nézzük csak a sort! – A szeretet a forrás, és annak első kicsorduló kiömlése: az öröm. –Keressük, élvezzük és dalos lélekkel énekeljük: „Örvendjétek az Úrban szüntelen! Újra csak azt mondom: örvendjétek!” (Fil. 4,4).

* * *

B/ rész – c/ csoportja: a Szentlecke szövegéhez írt beszédek

A Szentlecke szövege így szól: „Mint Isten szent és kedves választottjai, öltetek magatokra szívbeli irgalmat, jóságot, alázatosságot, szelídséget és türelmet. Viseljétek el egymást és bocsátsatok meg egymásnak, ha valakinek panasza van a másik ellen. Amint az Úr megbocsátott nektek, ti is úgy tegyétek! Mindezen fölül pedig szeressétek egymást, mert ez a tökéletesség köteléke. S Krisztus békéje uralkodjék szívetekben, hiszen erre vagytok hivatva egy Testben. Legyetek hálásak. Éljen bennetek elevenen Krisztus ígéje. Tanítsátok és intsetek egymást nagy bölcsességgel. Énekeljétek hálás szívvel zsoltárt, himnuszt és szent dalokat Istennek. Bármit szóltok és tesztek, mindent az Úr Jézus nevében tegyetek s adjatok hálát általa Istennek, az Atyának” (Kol. 3,12-17).

Lényege: a lelki átalakulás, a Krisztus tanította erények gyakorlása, majd az Isten dicsőítésének köteleessége. – A Szentlecke szövegén túl egészen különállóan következő neveléstani tételket is lehetne fejtegetni (Itt a „mások nevelésével” foglalkozunk; később **majd** az „önnevelés” kérdését érintjük!).

Különálló beszédek

1. beszéd: Kinek mintájára neveljük?

(Erkölcsei beszéd: A példakép)

Bev.: Amikor szobrot vésünk vagy ecsettel dolgozunk, akkor minta alapján tevékenykedünk. Ez valóban a „műtermek” munkája. És ha **lelkiarcunk** kialakítása érdekében dolgozunk, akkor ki szerint alakulunk? Mert az Írás szerint – amint olvastuk – át kell alakulnunk! A feleletet két pont adja, és a két felelet legyen életszolgálatunk alaptörvénye.

1. Az első így szóljon: Jézus a tanító Mesterünk. Róla mindnyájan azt hisszük, hogy az égi Megváltó az emberiség Tanítója.

Érthető tehát, hogy Hozzá fordulnak tanításért.

a) Jól tudjuk ugyanis, hogy személyes szava – **isteni!** Így tehát a föld emberének életét irányító erejű. „Miatán többféleképpen és különböző módon szolt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szolt hozzánk” (Zsid. 1,1-2). Ez az Írás azt jelenti: szolt az Isten állandóan, de szól az Isten – Krisztuson át!

b) Ebből azután az is következik, hogy minden szava – megváltó jellegű. A Mester küldetése megváltás, így tanító hangja az örök üdvöt mutató és irányító. Azt mondhatnók: kövesse tehát az ember! – De az is igaz, hogy az emberiség iránti szeretetnek a jelentkezése. – Tanulság tehát: a szeretet szavát lélekkészséggel kövesd!

2. Mindezek eredője ez a tétel: Jézus a mi lemintázandó „életképünk”. Az Apostolok Cselekedete a bevezető soraiban ezt írja: „Első könyvemben, kedves Teofil, elbeszéltem, mi mindent tett és tanított Jézus egészen mennybevétele napjáig” (Ap.Csel. 1,1-2). Ez a leírás pedig nemcsak történelmi feljegyzés, hanem az emberiséget irányító isteni kinyilatkoztatás.

a) Mi következik ebből? Egyszerűen az, hogy hallgasd az Úr szavát és **kövesd** életét.

b) Természetesen úgy, hogy életedben legyen első a **cselekedet**. Legyen kevés szó és ígéretés, de legyen sok a tett és cselekedet. Lám! Az Úr életében is a **cselekedetét** emeli ki elsőnek az Írás. Ne felejtse: a szónál döntőbb értékű – a tett.

Bev.: Ha mármost „élő szobornak” gondoljuk az embert és a gyermeket, akkor ennek művészi alakítói mi vagyunk. – De hogyan peregjen ez a munka? Rövid és záró tételünk legyen: legyen mintánk és segítőnk a mi Urunk Jézus Krisztus!

2. beszéd: Milyen krisztusi vonások kidolgozására törekedjünk?

(Erkölcsei beszéd: A jól látott jegyek)

Bev.: A látó embernek azt a kegyet is birtokolnia kell, hogy észrevegye, milyen jegyeket kell látni és utánozni. – És az Úr mintázásánál mit kell lemintáznunk?

1. A választottak köntösébe öltöztessük mieinket.

A mintázásnál most a gyermekek neveléséről van szó. Mit tegyünk tehát vele?

a) Kapcsoljuk – az Egyházon át – az Úr házanépévé. Az Úr parancsa, hogy övéi legyenek a gyermekek. Tartsuk őket a katolikus hitben. Ajánljuk őket Neki. Szolgáljuk katolikus hitüket szeretettel.

b) Őrizzük lelkükben az istenképiség égi kegyét. A keresztség a kegyelem forrása. A kegyelmi élet – az élet boldogsága.

2. És a szentek fényes ruházatában pompáztassuk gyermekeinket.

Miért küldi Isten a családba a „szent harmadikat”? Hogy gazdagodjék a család. Ez az igazi kincs!

a) Hogy gyarapodjék az Isten földi házanépe. Ez valóságos fejlődés.

b) Hogy sokszorosodjék az Isten „örök otthona”. Ez tökéletes boldogság.

Bev.: Végül is mindez – mintázás. Olyan mintázás, amely végre az isteni végnélküli életet élő gyermekeivé alakít bennünket.

3. beszéd: Gyűjtővé, vagy adakozóvá kell-e nevelnünk gyermekeinket?

(Erkölcsei beszéd: Milyen legyen a gyermeklélek alapvonása?)

Bev.: Amit gyermekkorban szerzünk, az az életen át vezető alapvonal marad. Az ősi élmények örök jellegűek. – Milyen alapvonalat kell kapni a gyermeknek?

1. Legyen a gyermek a kegyesség, szerénység és alázat hordozójává.

Ez a munka gyűjtőmunka, ezt tehát szeresse a gyermek.

a) Legyen kegyeletes... Minden jó és nagy iránt érzéket mutató.

b) Legyen szerény. Ebben Urunkat mintázza.

c) Legyen alázatos. Az önértéklést Istentől eredeztesse. „Minden az Úr, és csak eredő az ember”.

Íme: ez a gyűjtés – lélekgazdagodás és értékgyarapodás. Isten és ember előtt!

2. Legyen a gyermek kincseinek szétszórójává.

Alapelvünk legyen: az élet nem elzárkózott öngazdagítás, hanem a szeretet áramlásának sodrából „kapás és adás”. – Neveljük tehát gyermekeinket!

a) Adjon – a földiekből. De bőségesen és a feleslegesnél is többet!

b) Adjon a lelkiekből. Tudást, jóságot.

c) Adjon alkalmat a szellemiek vételére (természetfeletti kegyelem).

Bef.: Mi lesz így a gyermek élete? Vágyva gyűjtő és boldogan szóró. Fényközpont, amely Istentől vesz és embernek szór. Így végül mindent Istennek ad vissza!

4. beszéd: Mi legyen nevelésünk alapüteme?

(Erkölcsei beszéd: A gyermek mint életerő)

Bev.: Mintha azt kérdezném: mi dübörögjön át egész nevelési munkánkon?... Vagy mi vezesse lelkünket és mit sugározzunk át gyermekeink lelkébe? – Egy szó adja és négy vonal jelezze. Mi legyen tehát?

1. Szeretet –a világ felé.

A világ –Isten műve, tehát szeretetre méltó.

a) Szépsége miatt.

b) Jósága miatt.

c) Sőt egyéni haszna miatt. A világ ugyanis nem öncél. Istennek dicsősége, embernek segítője.

2. Szeretet – önmagunk felé.

a) Magunk is Istentől jöttünk. Isten képét hordozzuk. „Meg is teremté Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfiúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27).

b) További fejlődésre állítatván az isteni élet magaslatára juthatunk. Íme: ezért kell szeretnünk önmagunkat.

3. Szeretet – felebarát felé.

a) Ennek alapja és gyakorlata Krisztus szerint – önmagunk szeretetén pihen. Ez az alap.

b) És egészen az ellenség szeretetéig. Ez a csúcsra emelkedés.

4. Szeretet – az Isten felé.

Ez pedig a teljes odafordulás az élet igazi értékéhez.

a) Tőle kapunk mindent.

b) Neki kínálunk mindent. És milderre nevelendő a gyermek.

Bef.: A „szeretet embere” Isten házanépe. Kap és ad. De azt, ami az Istennél a legnagyobb: a szeretetet!

5. beszéd: Mit kell kivirágoztatni a gyermek életében?

(Erkölcsei beszéd: Erényvirágokat!)

Bev.: A gyermeklélek Isten kertje, és az erények Isten kertjének virágai. – A mai Szentlecke mit kíván tőlünk? Azt a feladatot, hogy a gyermek lelkét a bölcsesség és szeretet kincseivel gazdagítsuk.

1. Az Úr adta bölcsességet fokozzuk.

Isten adománya a természetünk, és ebben egyik legnagyobb kincsünk, hogy **bölcsesség** irányíthatja életünket.

a) Láthatjuk a végleteket. Minden hiba két ponton születhet: vagy „per excessum”, vagy „per defectum”.

b) Követhetjük – a középutat. Az erény – az életút közepén virágzik. Még a jóban is elv: „ne quid minimum!”

2. A lelket teremtő szeretetet erősítjük.

A szeretet ugyanis nemcsak magunk ereje, hanem olyan hatalom, amely másokat is magával so-

dor.

a) Azért ezt kell a gyermekbe nevelni. Ez az ő lélekkincse.

b) Ennek kiárasztására kell hangolni. Ez az ő lélekmunkája (otthon, iskolában, életben!).

Bef.: Bölcsesség és szeretet az élet nagy kincse, amelynek birtokában boldog az ember és sodró erejű az élet.

6. beszéd: Ki legyen a kicsi lelkek örök Lakója?

(Erkölcsei beszéd: A lélek mélységének lakói)

Bev.: Kit helyezünk a kis gyermek lélekszentélyébe? Képeket vagy élő Személyiséget? Az első emlékeztet, a másik éltet. – Kit tehát?

1. Jézusunkat, a lélek kincsét.

Ez a legtökéletesebb valóság.

a) A képek figyelmeztető jelek. Szentképek, szülői képek stb.

b) De az igazi valóság Maga az Úr. Tiszta lélek Lakója.

2. Örök Kenyér osztóját.

a) Aki nála hagyja kegyelmeivel az Ő égi ajándékait. Ahol a személyes Isten, ott ajándékbőségben a lélek. Karácsony este cukrok és édességek teremnek a karácsonyi fenyő gallyain. – Hát még ahol az Isten jár! Mi történik ottan? Virágba szökken minden.

b) Lélek ajándéka pedig az isteni terv szerint a kegyelmi vétel. – Miért? Mert ennek bősége az örök élet alapja. Így az Úr lélekbeszállása a mi életünk kivirágzása.

Bef.: Első szentáldozásunk hozza, és többszöri áldozásunk erősítse a jelenlét szent csodáját!

7. beszéd: Hogyan lesznek életdalosok gyermekeink?

(Erkölcsei beszéd: A dalos élet alapja)

Bev.: Minden dal kicsordulás. Mégpedig a telített lélek kiárasztása. Mikor cseng állandó boldogság, dal a gyermek ajkán?

1. Ha tiszta a lelkük.

Az ember lelke Istent hordozó szentély. Így az Úr adta természetének megfelelően telített az élete. De mikor lakozik benne az ég Ura?

a) Ha tiszta a lelkük. Gondolatban, vágyban és cselekedetben.

b) És Isten törvényei szerinti az életük. Gondolj Tóbiás oktató szavaira: „Életed minden napján pedig eszedben legyen az Isten; vigyázz, hogy soha bűnbe bele ne egyezzél, és ne hagyd figyelmen kívül az Úrnak, a mi Istenünknek törvényeit” (Tób. 4,6). – Keressük és követjük a tiltó parancsok betartását és mindenekfelett szolgáljuk a jó cselekedetekkel a **pozitív parancsok** útmutatását. Ez az utóbbi – kiható tevékenység.

2. Ha boldog az életük.

A boldogság birtoklás és kicsorduló osztás.

a) Boldogok, mert bírják az elégedettség kincsét. Nem a **sok** anyagi bírás, hanem az elégedettség az öröm forrása.

b) Boldogok, mert bírják a legnagyobbat, magát az Istent. Ez betetőzés. – Így minden az emberé és természetesen a boldogság is az övé.

Bef.: Lehet-e így néma az ember ajka? Dalra zendül és boldogan dicsőíti az élet Urát és boldogan éli az élet örömét.

8. beszéd: Krisztusból, Krisztusért és Krisztushoz

(Erkölcsei beszéd: A nevelés alapvonalai)

Bev.: Nevelési jelszó: ad astra! A miénk: ad Christus! – De hogyan értelmezendő ez az életvonal?

1. Tőle megváltott életük.

Az emberi életnek döntő jellege a megváltás. Ennek lényegét két pont alkotja.

a) Isten szeretete végtelen. „Úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

b) Ember együttműködése nélkülözhetetlen. „Mint az ő munkatársai, figyelmeztetünk titeket, hogy

Isten kegyelmét ne vegyétek hiába” (2Kor. 6,1). Végül is mindezt Krisztus adja. „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5).

2. Érte megszentelt életük.

De a megszentelt életük Őt dicsérje.

a) Istenért élünk.

b) És Istenben boldogulunk. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

c) Életünk kibontakozása – sten tárgyi dicsérete.

3. Hozzá a megdicsőült életcélba-futásuk.

Merre törünk? Hová kell gyermekeink jutniuk?

a) Isten a cél, amerre menniük kell.

b) Isten a cél, akit el kell érniük. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk, és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

c) Isten a cél, Akiben boldogságukat kell élniük. Ez az örök hivatása az embernek, mégpedig a szeretetáramlás alapján. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

Bef.: Örök jelszó legyen gyermekeink életében: **Christus!**

9. beszéd: Vinculum vitae

(Erkölcsei beszéd: Milyen kapcsok fűzik a szülőhöz a gyermeket?)

Bev.: Az eredet kérdése – Isten szent törvénye. Ez az alaperő örök kötelék szülő és gyermek között. – e milyen legyen ez az élet folyamán?

1. Vinculum familiare.

Ez a születés utáni szent kapcsolat keresés és találás.

a) Az egységes „családi kötelékbe” fonódás. Ennek egyik ereje a vérségi kapocs. Ennek másik ereje a közösségi kapocs.

b) Az egységes életcélra törő segítség és gyámolítás. Ez a szülők részéről a szeretet. Ez a gyermek részéről a hódolatos tisztelet.

c) A természetes szeretetáramlás lendülete. Ebben ősi és természetes erő lappang. Isten adta, és a természet szorgalmazza. Szinte igaz, hogy ősi erejét mindig érzi az élő, de még inkább a szellemien élő ember.

2. Vinculum vitale.

Most nem a vér szerinti örök kötelékre gondolok. Most a családi élet keretén belüli életkapcsolatot keresem. Mert itt is található: „vinculum vitale”. Miben?

a) A szülők tanító ereje – **vitaliter** lendít. Legyen az szó, vagy példa. A család közvetlen közelsége – egyenesen életet lendítő hatalom.

b) A gyermek élete – **vitaliter** indul. Itt már más a kapcsolat, mint a tanító, nevelő és lelkivezető között. Több az otthoni (különösen az édesanya közelsége!) környezet ereje, mint a más irányú nevelő ráhatás. – És a gyökérzete? A természetes és természetfeletti szeretet.

Bef.: Az Isten küldötte gyermek a családi otthonban a „vinculum familiare” és a „vinculum vitale” hatása alatt alakul és fejlődik.

10. beszéd: A családi élet ereje

(Erkölcsei beszéd: A további kötelékek)

Bev.: A családi élet kerete – részleges irányban is érezteti hatását. – Mit ad a gyermeknek ez a szent kapcsolat?

1. Vinculum perfectionis.

Az élet állandó előretörés és tökéletesedés.

a) A gyermek szeme – a család áldozatos életét látja. Ez a látás nemcsak tapasztalat, hanem indító erő (Pl. a gyermek a szülőket utánozza).

b) A gyermek erre a tökéletesedő jóssággal rezonál. Mégpedig a felfogás után aktív odahajlással (Pl. olyan, sőt nagyobb akar lenni, mint a jó szülő!).

c) A gyermek az odaadó háláját a fejlődő életének prezentálásával mutatja. – Ez valóban az eré-

nyes életre törés. Gondos – otthon. Tanul – az iskolában. Örömet okozó – még játékban is. Miért mindez? Hogy a család számára ő is örömforrás legyen. – Végül is ez is hála – a vett javakért.

2. Vinculum charitatis.

Ez a kapcsolat szinte ösztönösen indul fejlődésnek. Mit észlel a gyermek ezen a vonalon?

a) Szeretetet kap. Minden szülői szó, szerető gondoskodás, áldozatos munka a szeretet gyümölcse.

b) Szeretetet ad. De erre van-e más válasz, mint a szeretet? A gyermek odasimulása – a szeretet élő jelentkezése.

c) És a legtökéletesebb – lelki szeretettel fonódik a család szent keretében. Ez már aztán állandósuló odakapcsolódás. Az egy-egy odasimulás állandó bekapcsolódássá fejlődik.

Bef.: Mi tehát a részlegesen vett szent életkincs? A tökéletesedés vágya és a szeretetben való tökéletesedés magaslátára való emelkedés. Ezt veszi a gyermek a családi szentélyben.

11. beszéd: „Perfectio divinitatis”

Bev.: Kérdezzük, hogy mi az emberi élet csúcspontja?

1. Örök életgyökérzetünk – az Isten.

2. Életcsúcspontunk – a szíromba szökkenő isteni életünk.

Bef.: Fejezzük ki örömünket, hogy ezt a fokot is elérheti az ember!

– Most pedig különálló beszédvázlatok, illetve **beszédcímek gondolat-csoportokban** való egybeállításra következik (pótlás 1952-ből). – Természetesen szorosan kapcsolódnának a kinyilatkoztatott szöveghez, tárgyi tartalmuk szerint kapcsolva.

Első gondolatcsoport címe: „Választottak vagytok”

1. beszéd: **Kik az Úr választottjai?**

2. beszéd: **Hát vannak ilyenek?**

3. beszéd: **„Hivatalosak és választottak?..”**

4. beszéd: **Az életútszél kéregetői?**

*

Második gondolatcsoport tartalma: Milyen legyen a „választottak” életkincse?

1. beszéd: **Legyetek irgalmasok!**

2. beszéd: **Legyetek jószágosak!**

3. beszéd: **Legyetek alázatosak!**

4. beszéd: **Legyetek szelídek!**

5. beszéd: **Legyetek béketűrők!**

*

Harmadik gondolatcsoport: „Mindenekfelett szeretettel legyetek...”

1. beszéd: **„Mindenekfelett...”**

2. beszéd: **„Mert ez a tökéletesség köteléke”**

3. beszéd: **„S Krisztus békéje uralkodjék...”**

*

Negyedik gondolatcsoport: Mit tegyen tehát a „választott nemzedék?”

1. beszéd: Legyen hálás – a Mesternek!

Bef.: De ez „munka” legyen! Ne csak szó!

2. beszéd: Tanítsátok egymást!

Bev.: Bölcsességgel...

1. Családban...

2. Másokat...

Bef.: Mindenki felelős mindenkiért...

3. beszéd: Intsétek egymást!

4. beszéd: „Zsoltárok, dalok éneklésével”

5. beszéd: Mindent derűvel!

6. beszéd: „És mindent az Úr Jézus Krisztus nevében”!

* *

Beszédláncok

I. beszédlánc címe: A szelíd Mester példaadása

Ez a beszédlánc azt akarja elérni, hogy élénk álljon az élet forgatagában élő Mester és eleven életével, csendes példájával neveljen bennünket, illetve diktálja a mi nevelő módszerünket!

1. beszéd: Sicut Dominus

Bev.: Állítsuk magunk elé a Mestert, az örök Tanítót! Tárgyalásunk pedig magyarázza elméleti kötelességünket.

1. Exemplar in recipiennibus.

2. Exemplar in actionibus.

Bef.: Állapítsuk meg: ezt a kettős vonalat kell kidolgoznunk gyermekeink lelkében. Készséget a befogadásra és odaadást a helyes cselekvésre.

2. beszéd: „Viscera misericordias”

Bev.: Fejtegetendő az együttérzés Isten adta természetes erénye. – A tárgyalás kemény hangsúlyozást mutasson.

1. Legyetek könyörületesek – a vétkezőkkel szemben!

2. Legyetek adakozók – a szegényekkel szemben!

Bef.: Emeljük ki, hogy így leszünk testvérek Isten atyaságában.

3. beszéd: Estote humiles et modesti

Bev.: Emeljük ki az életben forgó nemes lelkek életstílusát!

1. Humiles ante actoritates.

2. Modesti in actibus vestris.

Bef.: Szögezzük le, hogy így életértékek lesznek gyermekeink az emberek előtt is.

4. beszéd: Supportantes invicem

Bev.: A kölcsönös segítség és szeretet kötelességének fejtegetése...

1. Vivamus in vere pace animae.

2. Donantes necessaria vitae.

Bef.: Vezessük le, hogy így a szeretet együttes boldogságát élheti az embercsalád.

5. beszéd: Donantes vobis se met ipsum

Bev.: Érintsük azt a kérdést, hogy a jog, vagy a szeretet lehet-e az együttélés alapja? – Feleletünk a tárgyalásban a szeretet felé döntve válaszol...

1. Quare iuris est possibilis?

2. Sed donatio est maxime utilis.

Bef.: Fogjuk így egybe a mondottakat: a jobb – külső rend teremtésére tör, a szeretet –a belső egybecsengésre hangol.

*

II. beszédlánc címe: „Super omnia autem charitatem habete!”

Ez a beszédlánc az értékek értékét akarja kiemelni (erről a tételről, a szeretetről korábbi beszédekben is részletesen és egységes összefogást adva találunk fejtegetéseket).

1. beszéd: Vinculum perfectionis

Bev.: Magyarázzuk azt a fizikai törvényt: a hasonneműek vonzzák egymást. Vigyük ezt a tételt a lelkiekre...

1. A tökéletesség hasonló egymás felé törnek.

2. A szeretet szálai pedig egymáshoz fűznek.

Bef.: Állapítsuk meg: íme, így kapcsolódik a személy a személyhez.

2. beszéd: „Vinculum pacis”

1. Charitatis nunquam exigit.

2. Caritas semper communicat.

3. beszéd: „Vinculum unionis”

1. Unio – in vita (Corpus Christi mysticum!). „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

2. Unio – in vita aeterna (Unio cum Christo). „...hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

4. beszéd: Fons exultationis

Bev.: Legyen a kezdet az öröm forrásainak magyarázata.

1. Az életöröm forrása az Isten.

2. Az életöröm kiáradása a Szeretetet.

Bef.: Megállapítandó: minden az Isten!

*

III. beszédlánc címe: Az Úr igéinek dalnokai

Ez a beszédlánc az isteni ige hirdetőinek – papok, vagy nem papok – magasrendű hivatását és lélekörömét akarja színezn.

1. beszéd: Legyen éltetek az Úr igéit zengő

Bev.: Öröme hangolás a kezdés feladata...

1. Egek hangját fogta fel a lelketek.

2. Egek hangját mutassa élő éltetek.

Bef.: Fejtegessük: a legigazibb dal: az élet dala.

2. beszéd: Legyen éltetek himnusz éneklő

Bev.: Folytassuk a gondolatot a tárgyalásban fejtegetvén.

1. Az isteni ige birtoklása boldogság.

2. A boldogság dala a himnusz éneklés.

Bef.: Mondjuk: dicsőítő az ember himnusza, és boldogító az Isten igéjének birtoklása.

3. beszéd: Legyen szívetek háladalt csendítő

1. Köszönő szó a feleletem.

2. Hódolatos élet a hála énekem.

Bef.: Ismételjük röviden Mózes hálaénekét: „Énekeljünk az Úrnak, mert fenségeset mívelt, lovat és rajtaülőt a tengerbe vetett, az Úré az én erőm és dicsérő énekem, mert Ő lett az én menekvésem. Ő az én Istenem, hadd dicsőítem, Atyámnak Istene, hadd magasztalom...” (2Móz. 15,1-2).

4. beszéd: Legyen lélekhárfátok zoltárt muzsikáló

Bev.: Fejtegessük a hárfahúr finom rezonanciáját...

1. Finomítsd hárfává lelkedet.

2. Ezen dalold és pengesd hálaéneked.

Bef.: Mondjuk összefoglalóan: Égi hatásokra pengő pergetéssel felel az élő „élethárfa”.

*

IV. beszédlánc címe: A jó tettek forrása és célja

Ez a beszédlánc azt akarja, hogy ráutaljon arra, hogy mindnyájan Istenből élünk és Istenhez megyünk.

1. beszéd: Isten kegyelméből éltek

Bev.: Kérdéssel kezdjük: önbíró-e teljesen az ember?

1. Mindent Istentől vettünk – valóságban.

2. Minden lendületet Istentől kapunk – a tevékenységben (dinamika!).

Bef.: Szögezzük le, hogy ez áll a természetes és természetfeletti erőkre egyaránt.

2. beszéd: Jézus kegyelméből dolgoztok

Bev.: Állapítsuk meg, hogy Isten adja az életcélt és biztosítja a kegyelmet.

1. Isten az indító.

2. Isten a segítő.

Bef.: Magyarázandó szent szöveg: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5).

3. beszéd: Jézusért éltek

Bev.: Kérdés: miért érdemes élni?

1. A világért.

Ez a múlandók szolgálata.

2. Jézusért!

Ez a végnélküli szeretet kiteljesülése és személyes birtoklása.

Bef.: Ez a gondolat emelendő ki: csak így élhet az ember!

4. beszéd: Jézussal éltek

Bev.: Kérdés, hogy hol pereg le az élet?

1. Az átfutó vándorúton...

2. A kiteljesülő végnélküli életben.

Bef.: Elmondhatjuk, hogy így mindig Jézussal élek: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). – „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de közöttük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

* * *